

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส
อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ชญชนก บุตรศิริ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

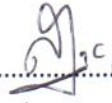
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2560

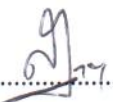
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

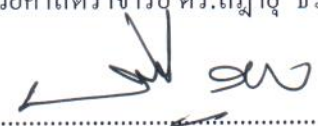
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ รัชชนก บุตรศิริ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกาญจน์ ชีระวิชิตระกุล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกาญจน์ ชีระวิชิตระกุล)

.....กรรมการ
(ดร.ชัยพจน์ รักษาม)

.....กรรมการ
(ดร.สิทธิพงษ์ ภูมิภักดีพรธม)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 8 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาในการให้คำปรึกษา แนะนำ
ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สญาญู ชีระวนิชตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษา
งานนิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษางานนิพนธ์ ดร.ชัยพจน์ รักรงาม และ ดร.สิทธิพงษ์ ภูมิภักดีพรรณ
กรรมการสอบงานนิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบ แก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อเป็นข้อมูล
และแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประโยชน์ ขอขอบพระคุณผู้เขียนหนังสือ ตำราและงานวิจัย
ที่ผู้วิจัยนำมาใช้อ้างอิง ขอขอบพระคุณผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส
อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลชลบุรี เขต 3 ทุก ๆ ท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ คน ที่ให้กำลังใจ อันส่งผลให้
ผู้วิจัยมีความอดทน อดกลั้นต่ออุปสรรคทั้งหลายทั้งปวง ตลอดจนผู้มีพระคุณที่มีส่วนร่วม
ในการสนับสนุนจนทำให้การศึกษา วิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ธัญชนก บุตรศิริ

58990034: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ/ โรงเรียนขยายโอกาส/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
 ัญชนก บุตรศิริ: การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส
 อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (PARTICIPATION IN ACADEMIC
 ADMINISTRATION OF TEACHERS IN EXTENDED EDUCATIONAL OPPORTUNITY SCHOOLS IN
 AMPHOE SRIRACHA UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)
 คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สญาญู ธีระวณิชตระกูล, กศ.ด. 118 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ
 ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู
 ของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 150 คน โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด
 คือ 1) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ
 จำนวน 40 ข้อ โดยมีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .26-.81 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .95 และ 2) แบบสัมภาษณ์
 ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) และการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว
 (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับ
 ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 และด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส
 อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา
 และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์
 ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียน
 ขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรใช้หลักการทำงาน
 ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและข้าราชการครูเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ
 ในทุก ๆ ด้าน และการจัดอบรม สัมมนาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับงานวิชาการทุก ๆ ด้าน และแนวทางทาง
 ในการพัฒนาการมีส่วนร่วม ควรมีการร่วมกันพัฒนาในด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้
 ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษา และเสนอ
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนงานให้มากขึ้น

58990034: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: ACADEMIC ADMINISTRATION/ EXTENDED EDUCATIONAL OPPORTUNITY SCHOOL/ CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

THANCHANOK BOOTSIRI: PARTICIPATION IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF TEACHERS IN EXTENDED EDUCATIONAL OPPORTUNITY SCHOOLS IN AMPHOE SRIRACHA UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3. ADVISOR: SADAYU TEERAVANITRAKUL, Ed.D. 118 P. 2017.

The purposes of this study were to investigate and to compare participation in academic administration of teachers in extended educational opportunity schools in Amphoe Sriracha under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, as classified by educational qualifications, school size, and teaching experience. The sample included 150 teachers in extended educational opportunity schools in Amphoe Sriracha under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3 in the academic year 2016. The sample of the study, derived by means of stratified random sampling, using school size as a criterion. Research tools of this study were 1) 40 items of A 5-level rating scale questionnaire on academic administration with discrimination power between .26-.81 and with reliability at .95, and 2) the interview of the expert of coordination support administration. The statistic used for data analysis in this study were average ($\bar{X}$), Standard Deviation, *t*-test, One-way ANOVA and Scheffe's method.

The findings revealed as follows:

1. The participation in academic administration of teachers in extended educational opportunity schools in Amphoe Sriracha under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, both as a whole and in each particular aspect, was found at a high level. Ranked from more to less average mean scores were the aspect of development of learning process, development of learning resources, and assessment and evaluation as well as credit transfer, respectively.

2. The comparison of participation in academic administration of teachers of extended educational opportunity schools in Amphoe Sriracha under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, classified by educational qualifications and school size, as a whole and in each particular aspect, shewed no statistically significant differences. This excepts when classified by teaching experience, this study reported statistically significant differences at the level of .05.

3. Solutions for building up the participation in academic administration of teachers in extended educational opportunity schools in Amphoe Sriracha under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3 were: Collaborating between school administrators and teachers by providing opportunities for teachers to participate in academic planning in all areas; and organizing some teacher training programmes or seminars in all aspects of academic affairs. Concerning participation development, there should be a collaboration on development of school curriculum, learning process, as well as assesment and evaluation. Finally, frequent meeting and suggestions for planning should also be encouraged.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาศาสนศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส	
อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.....	10
การบริหารงานวิชาการ	19
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม	35
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
สรุปผลการวิจัย	81
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก	105
ภาคผนวก ข	109
ภาคผนวก ค	116
ประวัติย่อของผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 53
2	จำนวนร้อยละของข้าราชการครูผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน 59
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม 60
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ 61
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 62
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 63
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 64
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	66
10	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	67
11	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน	68
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	69
13	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	71
14	การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม.....	72
15	การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	73
17 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	74
18 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	75
19 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้.....	75
20 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	76
21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.....	117

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่าง มีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้น การศึกษา จึงมีความสำคัญสูงสุดในการสร้างชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539, หน้า 6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการจัดการศึกษา ของประเทศ สาระสำคัญในหมวด 1 มาตรา 6 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 8 (2) การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ คือ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนา สาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สาระในมาตรา 9 ว่าด้วยการจัด ระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก เน้นการมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษามีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และ บุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา และสถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, หน้า 5-7)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต้องการให้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาคนการศึกษาจะสำเร็จได้ มิใช่เกิดจากการกระทำของผู้นึงผู้ใด คณะบุคคลใด บุคคลหนึ่งแต่จะต้องเกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ อย่างจริงจังของทุก ๆ คน ทุกกลุ่มคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล ฝ่ายการเมือง ปึงเจกบุคคล ครอบครัว องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม โดยรัฐเป็นผู้วางแผน กำหนดนโยบาย กำกับคุณภาพ

มาตรฐาน สนับสนุนและการระดมทรัพยากร เตรียมความพร้อมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เครือข่ายครอบครัวและอื่น ๆ รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาส กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารทั่วไป สู่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) จากแนวความคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ถ้าจะจัดการศึกษาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะต้องกระจายอำนาจ และจะต้องเปิดโอกาสให้หลาย ๆ ฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป ร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้รับรู้และตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ในโรงเรียนครูถือว่าเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ การศึกษาจะสำเร็จหรือไม่อยู่ที่ครู เพราะครูเป็นผู้ลงมือปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถสร้างเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่ง และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ตามความต้องการของสังคม และประการสำคัญ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎกระทรวง กำหนดว่า ทุกโรงเรียนต้องบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการ นั่นก็คือ ทุกโรงเรียนต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน เพราะผู้บริหารคนเดียวไม่สามารถจัดการศึกษาให้สำเร็จได้ การทำงานของผู้บริหารต้องอาศัยฝีมือของครูและบุคลากรในโรงเรียน มาเป็นองค์ประกอบหลักจึงจะได้ผลงานที่สมบูรณ์แบบและมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 3)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรสาเหตุประการหนึ่ง ก็คือ มาจากระบบการบริหารการศึกษา ซึ่งประเทศไทยไม่ได้กระจายอำนาจทางการศึกษาให้กับส่วนท้องถิ่นได้บริหารเองแม้แต่น้อย จึงทำให้ความรับผิดชอบต่อการศึกษาของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นไม่มากนัก รวมทั้งทำให้ประชาชนมองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ทั้งยังเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารการศึกษากลายเป็นคนที่ไม่มีความคิดและความรับผิดชอบต่อการศึกษาที่เป็นหน้าที่ของตนเอง เมื่อการบริหารการศึกษาดูรวมอำนาจไว้ยังส่วนกลางเช่นนี้ ส่วนย่อย ๆ ของการศึกษา ต้องดำเนินการตามการสั่งการ จึงทำให้เกิดความล่าช้า เกิดการซ้ำซ้อน ผู้บริหารเป็นเพียง นักปฏิบัติ ไม่มีอิสระในการคิด การปฏิบัติ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งและนโยบายของทางราชการเพียงอย่างเดียว จึงเป็นสาเหตุให้การศึกษาของประเทศไทยไม่ประสบผลสำเร็จตามความต้องการของสังคม ดังนั้น ในการบริหารการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งต้องกระจายอำนาจให้กับโรงเรียนและประชาชน ได้ร่วมคิดร่วมกันระดมทรัพยากรมาจัดการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า

สนองต่อความต้องการของสังคมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การบริหารแบบเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนนั้นเป็นการบริหาร โดยยึดหลักประชาธิปไตย ซึ่งเป็นความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมชื่นชมผลงานและร่วมประเมิณผล ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร เกิดความรัก ความเอื้ออาทรต่อโรงเรียนและผู้ร่วมงานทุกคน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการของโรงเรียนเกิดการพัฒนาศูประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างสูงสุดในโอกาสต่อไป (เจริญผล สุวรรณโชติ, 2544, หน้า 275)

งานวิชาการถือว่าเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษาของโรงเรียนงานอื่น ๆ นั้น ล้วนแต่มาสนับสนุนการบริหารงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จ การจัดการศึกษาของโรงเรียนจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ สังคมหรือชุมชนจะยอมรับสถานศึกษาและเกิดความไว้วางใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนหรือไม่ อยู่ที่การบริหารวิชาการของโรงเรียน ดังนั้น เมื่องานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ผู้บริหารจึงต้องเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นอันดับแรก ด้วยการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตาม ประเมิณผล และร่วมปรับปรุงพัฒนา หากผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานในหน้าที่โดยตรงของครูแล้ว โอกาสที่จะให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านอื่น ๆ คงจะเป็นไปได้น้อย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาในอำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

คำถามในการวิจัย

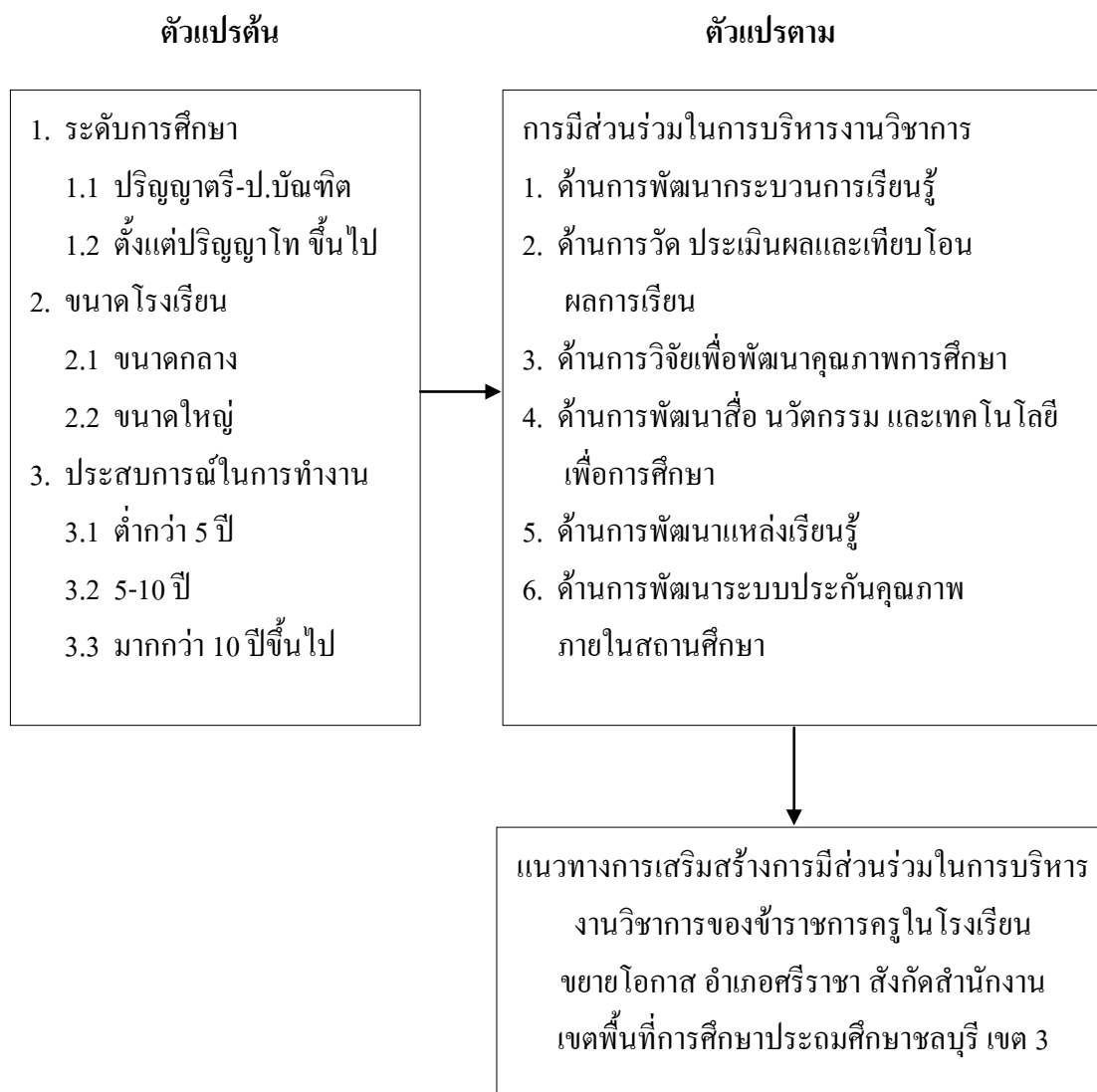
1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางการเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน โดยปรับจากกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) ประกอบด้วย ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยมีลักษณะดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบข่ายของเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในลักษณะงานวิชาการ 6 งาน
2. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 กลุ่มประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 246 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจด้านงานวิชาการ ในสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 ท่าน หัวหน้างานวิชาการ 1 ท่าน และหัวหน้างานบุคคล 1 ท่าน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ระดับการศึกษา

3.1.1.1 ปริญญาตรี-ป.บัณฑิต

3.1.1.2 ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป

3.1.2 ขนาดโรงเรียน

3.1.2.1 ขนาดกลาง

3.1.2.2 ขนาดใหญ่

3.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.3.2 5-10 ปี

3.1.3.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.2.2 ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

3.2.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.2.5 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3.2.6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3
2. ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสิทธิภาพการทำงาน
3. ทำให้ทราบถึงแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3
4. เป็นข้อมูลสำหรับครูของโรงเรียนได้ใช้เพิ่มระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น
5. ผลของการวิจัยในครั้งนี้อาจเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียน และจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยพิจารณาปรับปรุงส่งเสริมให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนมากขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมของข้าราชการครูในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การที่ข้าราชการครูเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหารเพื่อดำเนินงานวิชาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยมีความตระหนักร่วมกันในประโยชน์และคุณค่าของงานวิชาการเป็นสำคัญ ประกอบด้วยการมีส่วนร่วม 6 ด้าน ดังนี้

1.1 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การที่ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.2 การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การที่ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลของสถานศึกษา การจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินจากสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงานที่ปรากฏ พัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผล

ให้ได้มาตรฐาน ติดตามการจัดทำเอกสารการวัด และประเมินผล ตลอดจนสามารถนำผลที่ได้ไปเทียบ เมื่อมีการย้ายไปต่างสถานศึกษา

1.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการใช้วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมาย จัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้วิจัยในกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวคิดการวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ และการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยไปยังหน่วยงานหรือสถาบันอื่น

1.4 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การที่ข้าราชการครู ได้มีโอกาสจัดหาหรือผลิตสื่อตามรูปแบบที่ต้องการ และเหมาะสม สามารถพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งจัดห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนให้ใช้วัสดุ และสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การที่ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกสถานศึกษาสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนตระหนักถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ประสานความร่วมมือในต่างสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยน งานด้านแหล่งเรียนรู้กับต่างประเทศ

1.6 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การที่ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการกิจการดำเนินการพัฒนางาน พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน และตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนร่วมจัดระบบ โครงสร้างการประเมินคุณภาพภายใน รวมทั้งจัดทำเอกสาร รายงานการประเมินคุณภาพต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณะรวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการปรับปรุง และพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

2. ข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการซึ่งปฏิบัติการสอนทุกระดับชั้นในโรงเรียน ขยายโอกาส ในอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2559

3. โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดการสอนถึงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขต อำเภอศรีราชา ประกอบด้วย 10 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดมโนรม โรงเรียนวัดแหลมฉบัง โรงเรียนบริษัทกสิกรสงเคราะห์ โรงเรียนบ้านเขาตันทรง โรงเรียนบ้านสุรศักดิ์ โรงเรียนบ้านหุบบอน โรงเรียนบ้านบ่อวิน โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ โรงเรียนวัดตโปทาราม และโรงเรียนบ้านห้วยกุ่ม

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 หมายถึง ระบบการจัดแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาการปกครองที่จัดแบ่งโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดระบบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ประกอบด้วย อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

5. ระดับการศึกษา

5.1 ปริญญาตรี-ป.บัณฑิต หมายถึง ระดับการศึกษาที่สำเร็จของข้าราชการครูถึงปัจจุบันอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือ ป.บัณฑิต

5.2 ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป หมายถึง ระดับการศึกษาที่สำเร็จของข้าราชการครูถึงปัจจุบันอยู่ในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

6. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การจำแนกขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

6.1 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 121-499 คน

6.2 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีผู้เรียนมากกว่า 500 คน ขึ้นไป

7. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาปฏิบัติงานของข้าราชการครูตั้งแต่ปฏิบัติการสอนจนถึงปัจจุบันแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

7.1 ต่ำกว่า 5 ปี หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ปฏิบัติการสอนจนถึงปัจจุบัน ต่ำกว่า 5 ปี

7.2 5-10 ปี หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ปฏิบัติการสอนจนถึงปัจจุบันมากกว่า 5 ปี จนถึง 10 ปี

7.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ปฏิบัติการสอนจนถึงปัจจุบัน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อให้การศึกษาดำเนินไปตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. การบริหารงานวิชาการ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2559, หน้า 3)

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ และกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าวด้วย
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
  5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
  6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
  7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
  8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
  9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
  10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
  11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
  12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้จัดทำแผนกลยุทธ์และแนวดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งผลสำเร็จในช่วงระยะปี พ.ศ. 2555-2558 ตามกรอบยุทธศาสตร์ของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสภาพปัญหาและความต้องการการสนับสนุนของกลุ่มโรงเรียนและเป็นทิศทางการจัดการศึกษา โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีภายใต้กรอบแนวคิดทิศทางการวางแผนกลยุทธ์ ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2558, หน้า 24-27)
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 14/42 หมู่ที่ 4 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150 มีพื้นที่ดูแล และรับผิดชอบ ประกอบด้วย 4 อำเภอ คือ อำเภอสัตหีบ อำเภอสัตร์ราชา อำเภอกะสีหัง อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ มีพื้นที่รวมโดยประมาณ 1,436 ตารางกิโลเมตร

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้นำนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 และกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2559 ดังนี้

วิสัยทัศน์

พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนประชากรวัยเรียนทุกคนให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ
2. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
- #### ค่านิยมองค์กร

พัฒนาคน มุ่งผลสัมฤทธิ์งาน ยึดหลักธรรมาภิบาล สู่มาตรฐานสากล

เป้าประสงค์

1. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะที่เหมาะสม มีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษานำการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

จุดเน้น

ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1. นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล
2. นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม รักความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม

3. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเต็มศักยภาพ เป็นรายบุคคลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

ส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการสื่อสาร มีสมรรถนะในการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้สามารถบริหารงานได้ทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ มีผลงานเชิงประจักษ์ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสม

4. องค์กรและคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมและการจัดสรรครู ตระหนัก และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาบรรจุใหม่/ ย้ายไปบรรจุ มีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของ โรงเรียน ชุมชน และสังคม

ส่วนที่ 3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

1. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

2. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน

โครงสร้างการบริหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แบ่งโครงสร้างการบริหาร ดังนี้ กลุ่มอำนวยการ มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม ผู้ที่ปฏิบัติงานในกลุ่มอำนวยการ โดยมีหน้าที่และรับผิดชอบงาน ดังนี้

1. กลุ่มงานบริหารทั่วไป
2. กลุ่มงานประสานงาน
3. กลุ่มงานประชาสัมพันธ์
4. กลุ่มงานบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
5. เบิกเงินนอกงบประมาณจากบัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาอ่าวอุดม บัญชีเลขที่ 247-6-00356-5 และจ่ายเงินนอกงบประมาณให้แก่เจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยจัดทำรายการและเขียนเช็คสั่งจ่าย เสนอต่อผู้มีอำนาจลงนาม
6. หน้าที่ในการเก็บรักษา Smartcard ของ P1, P2 และรับมอบอำนาจในการปลดบล็อก ในการขอเบิก สั่งจ่าย รับและนำส่งเงินในเครื่อง Terminal ระบบ GFMS คนที่ 1

7. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ มีหน้าที่และรับผิดชอบงานดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้ากลุ่มอำนวยการ กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ คนที่ 1
2. เบิกจ่ายเงินเดือน ข้าราชการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3
3. จัดทำแบบรับรองเงินเดือนครั้งสุดท้ายกรณีย้ายไปสังกัดอื่น
4. จัดเก็บระเบียบกลุ่มงานบริหารการเงินและสินทรัพย์ เพื่อแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
5. รับรองภาษีหัก ณ ที่จ่ายของข้าราชการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

เขต 3

6. การเบิก จ่ายเงินทุกรายการ ยกเว้น การทำ PO และการจัดทำข้อมูลผู้ขาย โดยผ่านเครื่องในระบบ GFMIS

7. ควบคุมดูแลระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) รวมถึง การได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3 ให้ถือ Smartcard ในการขอเบิกและขอจ่าย

8. เบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมของข้าราชการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3

9. ดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน งบเงินอุดหนุน และจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินทุกแผนงาน/ งาน/ โครงการ

10. ดำเนินการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับโรงเรียนเอกชน เงินงบประมาณ เบิกแทนกัน โดยผ่านเครื่องในระบบ GFMIS

11. จัดทำเงินยืมราชการและจัดทำทะเบียนค้ำประกันเงินยืมราชการ

12. จัดทำทะเบียนคุมการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMIS

13. จัดทำทะเบียนคุมรายการเบิกจ่ายทุกรายการที่รับผิดชอบให้เป็นปัจจุบัน

14. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

กลุ่มนโยบายและแผน หน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. งานธุรการ
2. งานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
3. กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ
4. กลุ่มงานนโยบายและแผน
5. กลุ่มงานวิเคราะห์งบประมาณ
6. กลุ่มงานติดตามประเมินผลและรายงาน

7. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน มีหน้าที่รับผิดชอบ ศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ พิจารณา
กั้นกรองงาน เสนอความเห็น และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานในกลุ่ม ดังนี้

1. งานจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ด้านอาหารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ (ทุน)
ในการบริหารงาน ด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ ด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมบริเวณสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนการรับนักเรียนประจำปี
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การจัดทำแผนการประกันคุณภาพภายใน ภายนอกสถานศึกษา
5. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของทุกปี
6. การจัดทำรายงานประจำเดือนของสถานศึกษา
7. การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน
8. งานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาเอกชน
9. งานส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน
10. งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน
11. งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชน
12. การขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนในระบบ และนอกระบบ
13. งานแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ประเมินผู้ขอรับการอนุญาตจัดตั้งโรงเรียน
ทั้งในระบบและนอกระบบ
14. งานส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเอกชน
15. งานติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา
16. งานส่งเสริมการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
ในสถานศึกษาเอกชน
17. การตรวจ ติดตามการใช้จ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคล และการปฏิบัติงานของ โรงเรียน
18. งานสรุปผลการดำเนินงานในรอบปี และรายงานการปฏิบัติงานกลุ่มประจำปี
19. งานพัฒนาเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
20. การประชุมประจำเดือน ประชุม อบรม สัมมนาของสถานศึกษาเอกชน
21. การจัดศูนย์วิชาการ เครือข่ายศูนย์ เพื่อส่งเสริมการบริหารงานบุคคล
22. งานร้องเรียน ร้องทุกข์ เกี่ยวกับสถานศึกษาเอกชน
23. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา มีหน้าที่และรับผิดชอบ ดังนี้

1. ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ควบคุมกำกับ ดูแล ติดตาม ผู้ที่ปฏิบัติงานในกลุ่มนิเทศ
ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

1.1 งานธุรการ

1.2 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

1.3 กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา

1.4 กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.5 กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา

1.6 กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1.7 กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ

การศึกษา

2. หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

3. หัวหน้ากลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ

การศึกษา

4. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

5. งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหาร และจัดการศึกษา

6. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

7. วางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

8. รายงานการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

9. กำกับดูแลงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดเล็ก

10. งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

11. งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยกระบวนการนิเทศและกระบวนการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา

12. ศึกษานิเทศก์ผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียนสหศึกษา

13. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ควบคุม กำกับ ดูแล
กลั่นกรองการปฏิบัติงานในกลุ่ม โดยควบคุม ดูแล ติดตามงานต่าง ๆ ดังนี้

1. งานธุรการ

2. งานส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา

3. งานส่งเสริมกิจการนักเรียน
4. งานส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ และกองทุนเพื่อการศึกษา
5. งานกิจการพิเศษ
6. ปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนลูกเสือ สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3
กลุ่มบริหารงานบุคคล มีหน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม
ผู้ที่ปฏิบัติงานในกลุ่มบริหารงานบุคคล เพื่อให้การบริหารจัดการงานของกลุ่มบริหารงานบุคคล
มีประสิทธิภาพ โดยควบคุม ดูแล ติดตามงานต่าง ๆ ดังนี้

1. งานธุรการ
2. กลุ่มงานอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
3. กลุ่มงานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
4. กลุ่มงานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ
5. กลุ่มงานพัฒนาบุคคล
6. กลุ่มงานวินัยและนิติการ
7. กลุ่มงานเลขานุการ อนุกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.)

เขตพื้นที่การศึกษา

หน่วยตรวจสอบภายใน มีหน้าที่และรับผิดชอบงาน ดังนี้

1. วางแผนเพื่อจัดทำแผนการตรวจสอบภายในประจำปี สำหรับการตรวจสอบภายใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ โรงเรียนในสังกัด ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
2. จัดทำแผนการปฏิบัติงานตามกิจกรรมการตรวจสอบ สรุปผลการตรวจสอบ รายงาน
ผลการตรวจสอบ และติดตามผลการตรวจสอบ
3. ควบคุม กำกับ ติดตาม ดูแล ประสานงานและให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ปฏิบัติ
ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ คำสั่งหรือมติคณะรัฐมนตรี
4. ตรวจสอบการบริหารงานการเงิน การบัญชี การพัสดุ และการบริหารงบประมาณ
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 และ โรงเรียนในสังกัด
5. ตรวจสอบการดูแลทรัพย์สินเกี่ยวกับการจัดหา ควบคุม การใช้ประโยชน์ การบำรุง
รักษา และการใช้ทรัพย์สินอย่างคุ้มค่าและปราศจากการทุจริต
6. งานตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานประจำปี และนโยบาย
ของรัฐ รวมทั้งข้อตกลงการให้บริการสาธารณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3
และ โรงเรียนในสังกัด

7. งานตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

8. งานตรวจสอบกรณีพิเศษของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3

9. งานตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อกำหนด

10. งานประเมินประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชลบุรี เขต 3 และ โรงเรียนในสังกัด

11. งานประเมินความเพียงพอและประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน

12. ส่งเสริม สนับสนุน แนะนำแนวทางปฏิบัติงานด้านการบริหารงานการเงิน
การบัญชี การพัสดุ และการบริหารงบประมาณแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี
เขต 3 และ โรงเรียนในสังกัด

13. เสนอแนะวิธีการป้องกันการรั่วไหล หรือทุจริตเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ
ของทางราชการ

14. ปฏิบัติงานอื่นตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย

การแบ่งกลุ่มโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้แบ่งโรงเรียนจำแนกเป็น
รายอำเภอ ประกอบด้วย 4 อำเภอ คือ อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะสีชัง อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ
โดยอำเภอศรีราชาแบ่งเป็นกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มศรีราชา 1 กลุ่มศรีราชา 2 กลุ่มศรีราชา 3 กลุ่มศรีราชา 4
และกลุ่มศรีราชา 5

กลุ่มศรีราชา 1 ประกอบด้วย โรงเรียนวัดใหญ่เนินพะยอม โรงเรียนวัดมโนรม โรงเรียน
วัดหนองคล้า โรงเรียนวัดแหลมฉบัง โรงเรียนบริษัทไทยกสิกรสงเคราะห์ โรงเรียนชากยายจีน
และโรงเรียนวัดบ้านนา

กลุ่มศรีราชา 2 ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านเขาคันทรง โรงเรียนบ้านสุรศักดิ์ โรงเรียน
บ้านเนินตอง โรงเรียนบ้านหุบบอน โรงเรียนบ้านระเวิง โรงเรียนบ้านพันเสด็จนอก และโรงเรียน
บ้านเขาหิน

กลุ่มศรีราชา 3 ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านบึง (ศรีราชา) โรงเรียนอัมพวัน โรงเรียน
หนองปรือ โรงเรียนวัดจุกกะเณอ โรงเรียนบ้านวังค้อ โรงเรียนบ้านเขาตะแบก และโรงเรียน
บ้านบ่อวิน

กลุ่มศรีราชา 4 ประกอบด้วย โรงเรียนวัดนาพรว้า โรงเรียนวัดพิบูลสถนธรรม โรงเรียน
วัดรังสีสุทธาวาส โรงเรียนวัดพระราชทานพร โรงเรียนวัดวังหิน โรงเรียนบ้านเขาหิน และโรงเรียน
วัดหนองขาม

กลุ่มศรีราชา 5 ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ โรงเรียนบ้านห้วยกรู
โรงเรียนวัดโคกโพธาราม โรงเรียนบ้านห้วยกุ่ม โรงเรียนวัดเขาฉลาก โรงเรียนบ้านทางตรง
และโรงเรียนบ้านโค้งคารา

ขยายโอกาสทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ประสบความสำเร็จด้าน
การขยายโอกาสทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสามารถเพิ่มอัตราการเข้าเรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1 ลดอัตราการออกกลางคันในการศึกษา
ภาคบังคับ แต่เนื่องจากมีเด็กนอกเขตพื้นที่บริการและประชากรแฝงหรือเด็กด้อยโอกาสมาเข้าเรียน
จำนวนมากทุกปี และเด็กวัยเรียนเหล่านี้บางส่วนไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการศึกษา โดยเฉพาะ
ประชากรแฝงที่เป็นผู้อพยพย้ายถิ่นฐานจากต่างจังหวัดมาประกอบอาชีพในเขตพื้นที่เศรษฐกิจ
เขตอุตสาหกรรมในท้องที่ อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ ซึ่งมีฐานะยากจนและ
ไม่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตพื้นที่การปกครอง จึงยังคงมีเด็กวัยเรียนที่ต้องได้รับการดูแลจำนวนมาก

ในปีการศึกษา 2558 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีมติเห็นชอบให้โรงเรียน
วัดบุญสัมพันธ์ขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ และได้เปิดรับนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งนับเป็นความคืบหน้าของการขยายโอกาสทางการศึกษา
เพื่อให้ประชากรวัยเรียนและเด็กด้อยโอกาสในแหล่งชุมชนแออัดได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษา
ภาคบังคับเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ดำเนินการ
ขยายชั้นเรียนให้แก่สถานศึกษาที่มีความพร้อม เพื่อเพิ่มโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในระดับที่สูงขึ้น

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอศรีราชา ประกอบด้วย 10 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดมโนรม
โรงเรียนวัดแหลมฉบัง โรงเรียนบริษัทกสิกรสงเคราะห์ โรงเรียนบ้านเขาคันทรง โรงเรียนบ้านสุรศักดิ์
โรงเรียนบ้านหุบบอนโรงเรียนบ้านบ่อวิน โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ โรงเรียนวัดโคกโพธาราม
และโรงเรียนบ้านห้วยกุ่ม

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

รุ่งชัดดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 29) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง
งานการบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา
การเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

โรเบิร์ต (Robert, 1957 อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 21) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหน้าที่ที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบทางวิชาการ เริ่มตั้งแต่กำหนดปรัชญา และระบุดุจดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ของชุมชน เป็นพื้นฐาน รวมทั้งการประเมินผลโปรแกรมการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทุกอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ตลอดจนการวัดผลเพื่อติดตามการเรียนการสอนให้การเรียนการสอน ดำเนินงานไปได้ด้วยดี

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic affairs dynamic) อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง และพัฒนาการเรียน การเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สัมมา ธรนิษฐ์ (2556, หน้า 99) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการร่วมมือของบุคลากร ในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาของผู้เรียน โดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกัน บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

จากแนวคิดการบริหารงานวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียน การสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษา

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพื่อสนับสนุนความสำคัญ ของงานวิชาการในสถานศึกษาดังกล่าว จึงได้ศึกษาแนวคิดของนักการศึกษา ดังนี้

อำภา บุญช่วย (2537 อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 22) กล่าวว่า งานวิชาการ ถือว่า เป็นหัวใจสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงาน ที่มาสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้น งานวิชาการจึงไม่ใช่เพียงแต่ให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 37) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 1) กล่าวว่า งานบริหารวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

สมิท (Smith, 1961 อ้างถึงใน ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 1) ได้ศึกษาการใช้เวลาในการบริหารงาน และการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. การบริหารงานบุคคล ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20
3. การบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20
4. การบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

จากแนวคิดความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารให้ความสำคัญที่สุดในสถานศึกษา โดยมีงานด้านอื่น ๆ มาสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับ ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีความเข้าใจถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการได้อย่างครอบคลุม นักวิชาการแต่ละท่าน ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 30) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการตามกระบวนการปฏิบัติการเรียนรู้ ครอบคลุมใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการวัด/ ประเมินผลและการรับเข้าศึกษาต่อ
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT)

สัมมา รธนิตย์ (2556, หน้า 99) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การจัดการหลักสูตร และแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ การวางแผนการดำเนินงานวิชาการ
2. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดตารางสอน และกำหนดผู้สอน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร
3. การจัดสื่อ และวัสดุเพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย การดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ ห้องสมุด นวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
4. การนิเทศ และพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย การติดตามดำเนินการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครู การประชุมทางวิชาการ
5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ประกอบด้วย การวัดและการประเมินผล การเรียนของนักเรียน การประเมินผลการสอนของครู การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่ให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมีขอบข่ายและภารกิจของงาน 12 ด้าน คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวทางศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 29) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของวิชาการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ มี 17 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพใน และมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการสัมมนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3) กล่าวถึง ขอบข่ายของงานวิชาการ จะประกอบด้วย งานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตร ไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้

- 1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดปฏิทิน การศึกษาความรับผิดชอบของงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน
- 1.2 โครงการสอนเป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร
- 1.3 บันทึกรายการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน ในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอน เป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษา ดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- 2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียน ในแต่ละวิชา
- 2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน
- 2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน
- 2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาจะใช้แบบเรียน ที่กระทรวงศึกษากำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือจากเอกสาร ที่ครูเตรียมเอง
- 2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้า ของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และ โปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

- 3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียนนักศึกษา เน้นกิจกรรม และเครื่องมือให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน
- 3.2 การจัดห้องสมุด เป็นการรวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียนได้ศึกษา และค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดผลและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

จากแนวขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้อง และครอบคลุมงานหลายด้านในสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้พิจารณาจากระดับการเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู และข้อมูลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2558) โดยสามารถสรุปและคัดเลือกขอบข่ายการบริหารงานวิชาการได้เป็น 6 ด้าน ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานในสถานศึกษา เพราะเป็นงานด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนแต่จะเกิดขึ้นทุกเวลา และทุกสถานการณ์ ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนให้ภาพรวมของสถานศึกษาดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 66) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปเป็นอย่างอื่น เช่น เปลี่ยนจากการไม่รู้เป็นรู้ หรือเปลี่ยนจากการชอบเป็นไม่ชอบ หรือในทางตรงกันข้ามจากการไม่ชอบเป็นชอบ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 123) กล่าวว่า การสอน หมายถึง การใช้ทั้งศาสตร์ทั้งศิลป์ของผู้สอนในการถ่ายทอดความรู้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดประสบการณ์ การแก้ปัญหา การลงมือปฏิบัติ เป็นต้น

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 53) กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน ผ่านการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วย เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบ เป็นต้น

จากแนวความคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนการสอนของผู้เรียน และวิธีการสอนของครู ผ่านการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 66) กล่าวว่า การเรียนรู้มีกระบวนการที่สำคัญ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ความพร้อมที่จะเรียน

ความพร้อมดังกล่าว หมายถึง ความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา Craig ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ก่อนที่จะสอนอะไรก็ตามครูควรจะต้องถามตัวเองให้เป็นนิสัยว่า

- 1.1 นักเรียนอยากจะทำอะไร และนักเรียนมีความรู้ความสามารถเดิมในเรื่องอะไรบ้าง
- 1.2 ความรู้ความสามารถที่นักเรียนมีอยู่เดิมนั้นมีมากน้อยเพียงใด

2. การกระตุ้นและเป้าหมาย

สิ่งกระตุ้น (Motives) เป็นสภาวะภายในที่ผลักดันให้คนเราต้องแสดงพฤติกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือสถานการณ์อันเป็นเป้าหมาย และในขณะที่เดียวกันเป้าหมายของเราจะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งกระตุ้นด้วย

สิ่งกระตุ้นมี 2 ประเภท คือ สิ่งกระตุ้นทางร่างกาย ซึ่งจะเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของร่างกาย เช่น ความหิว ความเหน็ดเหนื่อย และการกระตุ้นทางจิตใจ ได้แก่ ความสำเร็จหรือความก้าวหน้า การยอมรับ ความอยากรู้อยากเห็น สิ่งกระตุ้นประเภทหลังนี้ครูใช้มาก ในการกระตุ้นทำได้ 2 วิธี ดังนี้

2.1 ควบคุมโอกาสในการใช้สิ่งกระตุ้น หรือเลือกเป้าหมาย ซึ่งใช้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เป้าหมายปัจจุบัน และเป้าหมายระยะยาว

2.2 ให้สิ่งล่อใจสำหรับการเรียนรู้ เช่น การให้รางวัล การยกย่องชมเชย การให้คะแนนสูง ๆ การขู่หรือการออกคำสั่งที่เป็นไปในเชิงขู่เข็ญ หรือให้คะแนนต่าง ๆ ฯลฯ

3. การสำรวจและจัดกิจกรรมของผู้เรียน

หลังจากนักเรียนมีความพร้อม และได้รับการกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ในขณะที่ครูสอนในสิ่งใหม่นั้นนักเรียนจะได้ติดตามไปด้วย เพื่อพิจารณาเอาความรู้เก่า

มาประสานกันใหม่ ถ้าครูถามปัญหาที่ค่อนข้างยากนักเรียนก็ต้องพยายามคิดหาคำตอบอาจจะต้องคิดหลาย ๆ วิธีจนอาจได้คำตอบในที่สุด การเรียนมีการสำรวจแบบใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียน

4. ปฏิกริยาของนักเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้แล้ว ควรจะได้มีการย้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น เช่น เมื่อครูสอนจบแล้ว ควรจะมีการทดสอบนักเรียน เพื่อดูว่านักเรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใด หรืออาจใช้วิธีให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ถ้านักเรียนทำถูกต้องก็ความชมเชยหรือให้กำลังใจ หรือถ้านักเรียนทำผิดครูอาจลงโทษบ้างก็ได้ การย้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยวิธีนี้ มีผลต่อทัศนคติ และอารมณ์ของนักเรียน

5. การรักษาความรู้คงมืออยู่ต่อไป ความรู้จะต้องอยู่กับตัวนักเรียนในช่วงเวลาที่นานขึ้น ถ้าประกอบด้วย กรณีต่อไปนี้

5.1 นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี และเคยทำแบบฝึกหัดมาแล้วมากพอ

5.2 ไม่เรียนมากจนเกินไป

5.3 มีการทบทวนสิ่งที่จำเป็น และสำคัญจริง ๆ ทบทวนบ่อย ๆ คือ ทุกครั้งที่เรียนแต่ละตอนไม่ใช่เร่งทบทวนเฉพาะตอนสอบ

5.4 นักเรียนมีเวลาทบทวน และท่องจำด้วยตนเองมาก ๆ

5.5 นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน มีความเชื่อ และมีสิ่งกระตุ้น

6. การนำความรู้ไปใช้

เป้าหมายสุดท้ายของการศึกษา คือ การที่ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ทั้งหลายไปใช้ อาจนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อ หรือการเรียนสิ่งใหม่ ๆ ต่อไป หรืออาจนำไปใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไป

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) เสนอแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

6.1 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.2 ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้ออกจากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ

ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรม ทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

6.3 จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกับแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศ และเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

6.4 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม จากแนวความคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การเรียนรู้มีกระบวนการที่สำคัญ 6 ขั้นตอน คือ ความพร้อมที่จะเรียน การกระตุ้นและเป้าหมาย การสำรวจและจัดกิจกรรมของผู้เรียน ปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ การรักษาความรู้ของนักเรียนให้นาน และการนำความรู้ไปใช้ จะเห็นได้ว่ากระบวนการจะเริ่มต้นตั้งแต่มองไม่ได้เรียน โดยเป็นการเตรียมความพร้อมในตนเองก่อน แล้วค่อยเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องไปจนถึงสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ จึงจะเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

2. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

การวัด และประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ และความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนไว้หลายประการ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 109) กล่าวว่า การวัดประเมินผล เป็นกระบวนการที่จะทราบว่าการเรียนการสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์มีกำหนดหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงในเรื่องใด การวัดเป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขที่ได้จากการวัด ส่วนการประเมินเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าในสิ่งที่วัด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 185) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล เป็นกระบวนการที่จะทราบว่าการเรียนการสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงในเรื่องใด โดยการวัดเป็นกระบวนการที่กำหนดตัวเลขที่ได้จากการวัดนั้น ส่วนการประเมินเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าในสิ่งที่วัดได้ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ การตรวจผลงาน และการทดสอบ

การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 37) เสนอแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา

2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน

4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล หมายถึง การประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยผู้ประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ทำให้ทราบถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

การวิจัยมีความจำเป็น และมีความสำคัญต่อการดำเนินการกิจของสถานศึกษา ทั้งภารกิจจัดการศึกษา และภารกิจด้านการบริหารจัดการหลายประการ ซึ่งนักวิชาการ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาไว้หลายประการ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 113) กล่าวว่า การวิจัยเป็นวิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นระบบระเบียบ ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือในการทำงาน คือ ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ต้องการพัฒนาไปทางไหนอย่างไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง เก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบ และจึงเขียนรายงานออกมาให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวของการทำงาน ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง ซึ่งการวิจัยมีความจำเป็น และสำคัญต่อการดำเนินการกิจของสถานศึกษา ดังนี้

1. การวิจัยเป็นการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างมีแบบแผน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสวงหาเทคนิค วิธีการในการบริหารจัดการที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ครูต้องแสวงหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งมีความแตกต่างกัน

2. การใช้แนวทางการวิจัยจะนำไปสู่การฝึกการแก้ปัญหา หรือการบรรลุจุดหมายอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่ความเชื่อถือได้มากขึ้น

3. การวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนา “ความมีเหตุ-มีผล” สามารถได้รับคำตอบที่พิสูจน์ได้

4. การวิจัยเป็นการฝึกความคิดได้อย่างแตกฉานมีระบบแบบแผน และขั้นตอนที่ชัดเจนตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 การรับรู้ปัญหาหรือความต้องการ

4.2 การแสวงหาทางเลือกและเลือกทางเลือก

4.3 ทดสอบทางเลือกที่เลือกใช้

4.4 สรุปผลที่ได้รับเพื่อใช้ เพื่อพัฒนา หรือเพื่อเลือกทางเลือกใหม่

5. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 30 ได้ให้ความสำคัญของการวิจัยมีความจำเป็นในกระบวนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยการเรียนการสอน เพื่อให้ดำเนินการสอดคล้องกับธรรมชาติ และศักยภาพของนักเรียน

6. ผลการวิจัยจะนำไปสู่ความเจริญพัฒนาการบริหาร และการจัดการศึกษาได้อย่างยั่งยืน และมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินการ

7. การวิจัยมีคุณค่า ดังนี้

7.1 ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูได้รับทราบข้อเท็จจริง ซึ่งนำมาปรับปรุง หรือพัฒนาภารกิจที่รับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น

7.2 เปิดโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าวิทยาการใหม่ ๆ เป็นการส่งเสริมความรู้ ความก้าวหน้ากว้างขวางขึ้น

7.3 เป็นการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ตรงจุด เป็นการประหยัดเวลาและการลงทุน

7.4 ช่วยในการวางแผนการดำเนินการแต่ละอย่าง ได้ถูกต้อง และประสบความสำเร็จ

7.5 กระตุ้นความตระหนัก ความสนใจ ที่มีชีวิตชีวา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 37) เสนอแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการบริหาร การจัดการ และพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ
3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงาน การวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบัน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การวิจัยเป็นการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อย่างมีแบบแผนและขั้นตอนเพื่อพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียน เพราะเป็นองค์ประกอบในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ ซึ่งมาตรา 24 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้

อย่างชัดเจนว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 129) กล่าวว่า นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การระดมสรรพความรู้ที่มีเหตุผลมาประยุกต์ใช้ให้เป็นระบบใหม่ และสามารถนำไปใช้ ปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง ในการแก้ปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) ได้กล่าวว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและแนวทางการปฏิบัติไว้ว่า

1. ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ

2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางาน ด้านวิชาการ

4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบัน

5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้พัฒนาการเรียนการสอน โดยการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้หลายลักษณะ ได้แก่ การเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน การเรียนรู้เป็นกลุ่มการเรียนรู้จากสภาพจริง เช่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ วนอุทยาน แหล่งเรียนทางเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างและสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

2. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้ และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในการจัดตั้งส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

4. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการและสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา สถานศึกษาจึงต้องพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้ และประสานจัดการเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาด้วย

6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรการการศึกษาของสถานศึกษา จากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, หน้า 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษา กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตร กำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูและผู้บริหาร

ตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นลำดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง

ดังนั้น การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงยึดหลัก 3 ประการ ดังนี้ (สำนักทดสอบการศึกษา, 2553, หน้า 10-11)

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ประชาชนชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือ คณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาาร่วมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 14 กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับประกันคุณภาพในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการต่อไปนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553, หน้า 15-32)

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1. สถานศึกษาจะต้องทำโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2. สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3. สถานศึกษาจะต้องจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4. สถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. สถานศึกษาจะต้องทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

6. สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

7. ให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8. สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญ ด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

9. สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

10. หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

11. หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. เพื่อตรวจสอบคุณภาพ และผลการปฏิบัติงานของ โรงเรียน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อนำผลการประเมินมาจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน และนำมาใช้ในการตัดสินใจวางแผนพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

4. เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก เพื่อนำไปสู่การรับรองคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับ ดูแลและสนับสนุนส่งเสริมหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด ในมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative management) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็นร่วมการตัดสินใจ การร่วมรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงานตลอดจนการประเมินผล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในองค์กรหรือบุคคลนอกองค์กรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน (เทพไพฑูรย์ธีรชินศรี, 2555, หน้า 14 อ้างถึงใน นิตสรา ศรีครินทร์, 2558)

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2551, หน้า 64) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม การดำเนินกิจกรรมร่วมกัน โดยถือให้เกิด

1. ให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร
2. ความเข้มแข็ง ขยันในการทำงานเพื่อเผชิญปัญหาที่สำคัญขององค์กร
3. ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา
4. การแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ผู้ได้บังคับบัญชา
5. ลดเวลาในการนิเทศงานลด
6. ผู้บริหารเป็นผู้นำกลุ่มในการตัดสินใจ

จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 167) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็นที่ตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล

ธงชัย สันติวงษ์ (2543, หน้า 138 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 267) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือการที่ผู้บริหารหรือเจ้าของ กิจการใช้วิธีการแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน เสนอแนะข้อคิดเห็น เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ตลอดจนให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจ ทำงานเองภายใต้เป้าหมาย และนโยบายที่มอบหมายไว้ให้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 16 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 267) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงาน ในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิชอบและร่วมมือกันในการพัฒนาปฏิบัติด้วยความเต็มใจ

อากรีซิส (Argyris อ้างถึงใน จันทราณี สงวนนาม, 2553, หน้า 166-167) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกในองค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร แม้เพียงได้รับความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแล้ว

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิก และความร่วมนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม จึงหมายถึง “การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล”

ความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับการที่คนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มนั้น (จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 268-270) เป็นสิ่งที่ได้เกิดขึ้นมานานแล้ว เนื่องจากคนต้องร่วมกันในกำลังกาย

กำลังความคิด จึงจะทำให้เป้าหมายสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ มูลเหตุที่คนสนใจแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม เนื่องจาก

1. ความสนใจและความกังวลร่วมกัน เกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเอิญเห็นพ้องด้วยกันกลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนร่วม

2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน

3. การตกลงใจร่วมกันที่เปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงสนองตอบความเห็นของส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

จากแนวคิดในเรื่องลักษณะของการมีส่วนร่วมของคนดังกล่าว สามารถประมวลและสรุปหัวข้อของการมีส่วนร่วมขององค์กร เพื่อพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา ร่วมรับทราบที่มาของปัญหา เสนอวิธีการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ร่วมกันค้นหาสาเหตุของปัญหา และสำรวจความต้องการของบุคลากรในองค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน ร่วมลำดับความสำคัญของปัญหา กำหนดแผนและโครงการเพื่อแก้ปัญหา จัดทำแผนและโครงการ ศึกษาความเป็นไปได้ของแผนและโครงการ และทบทวนแผนและโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ ร่วมพัฒนาโดยการออกแรง ออกเงิน งบประมาณ สิ่งของ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหา

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล รับทราบการแล้วเสร็จของโครงการ และร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ

5. การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงปัญหา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เมื่อประสบปัญหาแนวเดียวกันในโอกาสต่อไป

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ทำให้เกิดเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา สาเหตุ และความต้องการ
2. การร่วมคิดค้นหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา
3. การร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. ร่วมกันปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ ให้บรรลุเป้าหมาย
5. ร่วมกันควบคุม ติดตาม และประเมินผล
6. ร่วมกันปรับปรุง แก้ไข เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดขึ้นในองค์กรอีกต่อไป

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งได้พัฒนาเป็นยุทธศาสตร์สำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานในองค์กร นักทฤษฎีกลุ่มมนุษยสัมพันธ์เสนอแนะว่า ผู้นำควรให้คนทำงานมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานขององค์กรให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นักทฤษฎีเหล่านี้ตั้งสมมุติฐานว่า คนงานยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากเท่าไร คนงานก็ยิ่งมีความเข้าใจในปัญหาขององค์กรและบทบาทของฝ่ายบริหารมากขึ้นเท่านั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างฝ่ายบริหารและคนงานเพิ่มมากขึ้น แนวคิดของฟอลเลตต์ (Follett) อาร์ไกรซิส (Argyris) และลิเคอร์ท (Likert) มีอิทธิพลอย่างยิ่งในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างฝ่ายบริหารและคนงานในการปฏิบัติภารกิจขององค์กร ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับจันทราณี สงวนนาม (2553, หน้า 69) ได้ให้ความหมายการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของอาร์ไจริส ซึ่งกล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกในองค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร แม้เพียงได้รับความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแล้ว

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิก และความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

จากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งส่งผลให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ ทุกคนจะมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร โดยจะมุ่งมั่น ร่วมมือ อดทนทำงานให้ได้ดีเพื่อตนเองและเพื่อหน่วยงาน

สำหรับการบริหารการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จำเป็นที่ชุมชน

จะต้องดูแลรับผิดชอบในการดำเนินการ ทุกคนในชุมชนควรมีความรู้สึกรับเป็นเจ้าของ รักสถานศึกษา เข้ามาร่วมคิด ร่วมทำให้เกิดผลต่อการพัฒนานักเรียน ตามวัตถุประสงค์ของการจัดสถานศึกษา

แนวทางการสร้างและสนับสนุนการมีส่วนร่วม

ในการบริหารงานขององค์กรใด ๆ นั้นมีรูปแบบอยู่หลายสถานะ สิ่งที่จะส่งผลต่อการเกิดบรรยากาศเพื่อทุกคนและยังไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายที่ต้องการนั้น มีความจำเป็นในทิศทางของการสร้างและสนับสนุน (จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 270-271) คือ

การพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบ ซึ่งเป็นการที่บุคคลในสถานะต่าง ๆ ต้องก่อความรู้สึกรับผิดชอบและสร้างแรงกระตุ้นต่อบุคคลอื่น ๆ ให้มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ บนพื้นฐานแห่งความที่บุคคลมีความมั่นใจว่าเหตุและผลทางความคิดจะได้รับการสนับสนุน

การริเริ่มลักษณะแห่งพฤติกรรมบุคคล เป็นข้อคิดแห่งการสร้างรูปลักษณ์ของการแสดงออกของบุคคล ลดและขจัดปมความคิดแย้งหรือความขลาดกลัวจากพฤติกรรมบุคคลให้ลดน้อย สร้างความกล้าต่อการแสดงออก

การเปิดโอกาสเพื่อการแลกเปลี่ยน ย่อมเป็นผลดีต่อกลุ่มและบุคคลได้ในระดับกระทำ เพราะโอกาสเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นใด ๆ หรือประสบการณ์มักถูกปิดกั้นด้วยคำสั่งหรือความคิดเบื่องบน การเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยนย่อมส่งผลต่อเหตุและผลในการพัฒนาความคิดต่าง ๆ ได้

การสนับสนุนแนวความคิดที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ ซึ่งการสนับสนุนแนวความคิดเหล่านั้น สามารถดำเนินการในทิศทางของงบประมาณหรืออื่นใดเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลแห่งการสร้างสถานะบุคคลให้ไว้วางใจองค์กรให้ความร่วมมือต่อองค์กรได้มาก

สถานการณ์เพื่อการบริหารหรือจัดการ ผู้บริหารต้องคำนึงถึงสถานการณ์ในการจัดการงานด้วยเสมอ เพื่อผลสูงสุด การเลือกแบบการบริหารใด ๆ ย่อมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมได้ ปัจจุบันการบริหารส่วนใหญ่ มุ่งแบบการมีส่วนร่วมเพราะเป็นการเปิดโอกาสแห่งบรรยากาศ การริเริ่มสร้างสรรค์

ขั้นของความสำเร็จที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมและบุคคลยอมรับ อาจ ได้แก่

- การเรียนรู้ในกิจกรรมของตนหรือหน้าที่ของตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นผลต่อความรู้สึกในการอยากรู้ อยากเข้าใจ และอยากเข้าไปมีส่วนร่วม (เป็นการทำงานบ้านเพื่อตนเอง)

- สวัสดิ์การทำงานของแต่ละบุคคล เป็นโอกาสของการเลือกเพื่อให้ตนเองก้าวต่อไป หรือได้รับการสนับสนุน

- ความมีอารมณ์ที่มั่นคง

- การยอมรับจุดอ่อนของตนเอง หรือความบกพร่องต่าง ๆ ของตนเอง

- รู้ตนเอง (จุดแข็งที่มีอยู่หรือศักยภาพของตนเอง)
- มีความคิดเห็นในเชิงทะเยอทะยาน โดยเป้าหมายเป็นจุดนำทดลองเสี่ยงเพื่อความสำเร็จ

ในงานของตนเอง

- สร้างข่ายงาน ได้ โดยมีการพึ่งพาต่อกัน ทั้งเพื่อน, ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชา เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มว่ามีขั้นตอนอย่างไร

- เรียนรู้ที่จะเจียบ
- ถือสัจย์ เป็นแบบแผนการทำงาน

การบริหารงานการมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่ทุกคนในองค์กรหรือต่างองค์การ ได้มีโอกาสจัดกระทำการทำงานตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ตามประสงค์ที่ต้องการ ผู้นำในการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงต้องเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพดี มีทักษะในงานและความฉลาด มีความสามารถในงานและการตัดสินใจ มีมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมในการปฏิบัติงาน และมีความสามารถในบทบาทของตนเองอย่างดี กระบวนการบริหารจึงจะบรรลุเป้าหมายขององค์การที่ต้องการได้ด้วยดี

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

การแบบมีส่วนร่วมมีวิวัฒนาการมาจากแนวความคิดการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (human relation approach) และการบริหารเชิงพฤติกรรม (behavioral approach) ได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961, pp. 100-112) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจของมนุษย์ในการทำงานให้เกิดผลสำเร็จ ทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม ผลของการศึกษารูปได้ว่าคนเราต้องมีความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need for achievement) เป็นความปรารถนาจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ มีความวิตกกังวลเมื่อประสบความสำเร็จ
2. ความต้องการความผูกพัน (Need for affiliation) เป็นความต้องการการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ต้องการความเป็นมิตรและสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่น
3. ความต้องการมีอำนาจบารมี (Need for power) ได้แก่ความต้องการรับผิดชอบบุคคลอื่น ต้องการควบคุมและให้ผู้อื่นให้โทษแก่ผู้อื่นได้

โดยสาระสำคัญอีกประการของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเดวิด แมคเคลแลนด์ (David McClelland) คือ ผู้ที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จต้องมีแรงจูงใจในด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูงหรือกล่าวได้ว่าความสำเร็จของงานจะทำได้โดยกระตุ้นความต้องการ

ด้านสัมฤทธิ์ผลเป็นสำคัญ ถ้าแต่และคนมีความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลสูงก็สามารถทำงานได้สำเร็จ และช่วยให้งานของหน่วยงานสำเร็จไปด้วย

ไลเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 16-24 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 280-281) เสนอทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบ และเรียกว่าการบริหาร 4 ระบบ (System 4) ประกอบด้วย

ระบบที่ 1: เผด็จการ (System 1: Exploitative authoritative) เป็นการใช้อำนาจเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว เป็นการบริหารองค์การที่เน้นหน้าที่และโครงสร้างแบบอำนาจนิยมสูง

ระบบที่ 2: เผด็จการแบบมีศิลป์ (System 2: Benevolent authoritative) เป็นการใช้อำนาจแบบเมตตา ใช้ระบบความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง นายจ้างต้องทำให้ลูกจ้างมีความเชื่อมั่น

ระบบที่ 3: การปรึกษาหารือ (System 3: Consultative) ระบบนี้เป็นการบริหารงานแบบมีความมั่นคง แต่ฝ่ายบริหารไม่มีความเชื่อมั่นและความไว้วางใจอย่างเต็มที่ในตัวผู้ใต้บังคับบัญชา

ระบบที่ 4: กลุ่มที่มีส่วนร่วม (System 4: Participative group) เป็นระบบการขยายขอบเขตความสัมพันธ์และความเป็นมิตรกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในระดับสูงจากการมีส่วนร่วมในการทำงานแบบกลุ่ม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิดพื้นฐาน ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นเรื่องธรรมชาติมนุษย์ (Assumption about human nature) ตามแนวคิดของแมก-เกรเกอร์ (McGregor) มี 2 แนวทาง คือ ทฤษฎี x ทฤษฎี y ตามแนวความคิดของทฤษฎี x เชื่อว่ามนุษย์ขี้เกียจและขาดความรับผิดชอบ ดังนั้น ต้องใช้วิธีการบังคับหรือควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิด ส่วนทฤษฎี y เชื่อว่ามนุษย์มีความขยัน ชอบทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าสภาพการทำงานที่มีความเหมาะสม และคนมีส่วนร่วมในการทำงานโดยไม่ถูกบังคับจะมีความรับผิดชอบมากขึ้น

2. ความคิดเกี่ยวกับความเป็นองค์การของโรงเรียน (Concept of school organization) แนวความคิดของการบริหารปัจจุบัน เชื่อว่าองค์การมิใช่เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการบรรลุเป้าหมายหรือผลิตเชิงปริมาณเท่านั้น แต่องค์การเป็นสถานที่สำหรับการดำรงชีวิตและการพัฒนาด้วย

3. ในด้านรูปแบบการตัดสินใจ (Decision making style) การตัดสินใจสั่งการในระดับสถานศึกษาควรมีลักษณะร่วมกันใช้อำนาจระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนศิษย์เก่า เพื่อสะท้อนสภาพการณ์ปัจจุบัน ความต้องการในอนาคต ซึ่งจะต้องระดมสติปัญญาและแนวคิดให้สมาชิกได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาให้บริหารโรงเรียนได้สำเร็จ อีกทั้ง ยังสร้างความรู้สึกผูกพันกับโรงเรียนด้วย

4. แบบภาวะผู้นำ (Leadership style) ตามทฤษฎีของ Sergiovanni ได้จัดระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 5 ระดับ คือ ภาวะผู้นำด้านเทคนิค ภาวะผู้นำด้านมนุษย ภาวะผู้นำทางการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสัญลักษณ์ และภาวะผู้นำทางวัฒนธรรม

5. กลยุทธ์การใช้อำนาจ (Use of power) ในการบริหารโดยทั่วไปมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ แต่ตามทฤษฎีที่ว่าด้วยที่มาของอำนาจ (Source of power) ของ French และ Raven นั้นได้แบ่งที่มาของอำนาจพื้นฐานเป็น 5 แบบ ได้แก่ อำนาจจากการให้รางวัล อำนาจจากการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจจากการอ้างอิง และอำนาจจากความเชี่ยวชาญ

6. ทักษะเฉพาะในการบริหาร (Management skills) ทักษะการบริหารแบบใหม่ ๆ ที่ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ในองค์กร เช่น การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ ใช้ทักษะการแก้ไขความขัดแย้ง ใช้กลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กร เป็นต้น

7. การใช้ทรัพยากร (Use of resources) สถาบันการศึกษามีอำนาจในการใช้และบริหารทรัพยากรด้วยตนเองมากขึ้น ทำให้สถานศึกษาได้บริหารงานตามสถานการณ์ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องสิ้นเปลืองบุคลากร งบประมาณ เวลาในการควบคุมและตรวจสอบ

โดยสรุปแล้ว การบริการแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิดพื้นฐานมาจากความเชื่อเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความต้องการพื้นฐาน ความคิดเกี่ยวกับการเป็นองค์กรของโรงเรียน รูปแบบของการตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบภาวะผู้นำ กลยุทธ์ในการใช้อำนาจ ทักษะเฉพาะในการบริหารตามทฤษฎีการบริหาร ตลอดจนความมีอิสระในการใช้และบริหารทรัพยากรด้วยตนเอง

ทฤษฎีการมีส่วนร่วม กระบวนการ AIC

เป็นกระบวนการพัฒนา ซึ่งธนาคารโลกใช้เป็นตัวแบบ ในการพัฒนาประเทศด้อยพัฒนาเป็นครั้งแรกในทวีปอาฟริกา และได้สร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นซึ่งกระบวนการที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับกันทั่วกันทั่วโลกกว่า 30 ปี (จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 286-287)

AIC มาจาก

A = Appreciation การเห็นคุณค่า

I = Influence การใช้อิทธิพล

C = Control การควบคุม

ในการนำกระบวนการ AIC มาใช้ มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. A = Appreciation การเห็นคุณค่า

ผู้บริหารจะต้องให้บุคลากรเห็นคุณค่าร่วมกันในการสร้างวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต นำเสนอภาพปัจจุบันร่วมกัน ทำความเข้าใจสภาพการพัฒนาปัจจุบันและสภาพในอดีต

2. I = Influence การใช้อิทธิพล

ผู้บริหารควรใช้อำนาจการบริหารนำบุคลากรให้ร่วมกันวิเคราะห์ จำแนก จัดลำดับ ความสำคัญของจุดเด่น จุดด้อยขององค์กร เพื่อนำไปเป็นแนวทางทำวิสัยทัศน์

3. C = Control การควบคุม

ผู้บริหารให้บุคลากรเสนอแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน และให้แต่ละบุคคลมีโอกาสเลือก แนวทางตามความสมัครใจตามความรู้ความสามารถ

จึงพอสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม นั้น มีตั้งแต่อดีตที่ยังไม่มีการศึกษามาเป็น วิทยาการ ดังจะเห็นได้จาก การสร้างกำแพงเมืองจีน พีระมิด หรือการก่อสร้างพระบรมมหาราชวัง ของไทย การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการ ได้มีพัฒนามาเป็นลำดับ ซึ่งมีทั้งแบบสร้างสรรค์และ ไม่สร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ทั้งนี้ เพราะมนุษย์ความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีแตกต่างกันจึงเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตที่จะใช้ภาวะของการเป็นผู้นำ ในการแก้ไขสถานการณ์ ต่าง ๆ จึงจะทำให้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมบรรลุเป้าหมายในที่สุด

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ตัวแปรที่เกี่ยวกับงานวิจัยคือระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและ ขนาดโรงเรียนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและส่งผลต่อการบริหาร ดังต่อไปนี้

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษามีส่วนสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร ทางการศึกษา หรือการจัดการศึกษา เนื่องจากการศึกษามีส่วนทำให้เกิดความคิด ความรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคม สิ่งแวดล้อมที่ตัวเองอาศัยอยู่ และมีส่วนร่วมอยู่ด้วยได้ขึ้น เนื่องจากระดับ การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อเปลี่ยนแปลง ทักษะคิด ค่านิยม แนวความคิดและความเชื่อของ บุคคล คนในชนบทมักยกย่องคนที่มีความรู้และยอมปฏิบัติตาม เพราะเขาถือว่าคนที่มีการศึกษาสูง ย่อมจะมีประสบการณ์ต่าง ๆ ได้กว้างกว่าคนอื่นที่มีการศึกษาน้อย (บพิตร ออม ไชสง, 2546, หน้า 47-48) สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล สนั่นศรี (2532, หน้า 55) พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรีประสบความสำเร็จสูงกว่าผู้ที่มีวุฒิน้อยกว่าปริญญา หรือต่ำกว่า เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาของครูมีผลต่อระบบการคิด และพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับของอาจ ไพศาลภูมิ (2546, หน้า 73) ศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรีต้องการการมีส่วนร่วมจัดการศึกษามากกว่ากลุ่มการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันจะทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แตกต่างกันไป

ขนาดโรงเรียน

ขนาดขององค์กรมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จได้มากหรือน้อย เมื่อองค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้น กิจกรรมในองค์กรจะมีความซับซ้อน ทำให้ประสิทธิภาพของระบบต่าง ๆ ที่จัดไว้อาจตกต่ำลง ตลอดจนทรัพยากรบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรก็เปลี่ยนแปลงด้วย (ชงชัย สันติวงษ์, 2537, หน้า 194) สอดคล้องกับคำกล่าวของภิญโญสาทร (2519, หน้า 339) ที่ว่า การบริหารโรงเรียนมีความยุ่งยาก ซับซ้อนเพียงใดขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่การบริหารงานก็ค่อนข้างจะซับซ้อน เพราะจำนวนนักเรียนมาก ครูมาก บุคลากรอื่น ๆ ก็มาก เครื่องมือเครื่องใช้ในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น การเงินก็ทวีการใช้จ่ายมาก พันธ์ หันนาคินทร์ (2524, หน้า 174) ก็มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า โรงเรียนที่มีครูและนักเรียนจำนวนมาก ๆ งานก็ย่อมจะมากขึ้นเป็นเงาตามตัว เพราะว่าโรงเรียนที่เป็นหน่วยงานที่มีขนาดไม่เท่ากัน โรงเรียนขนาดใหญ่ประเภทของงานจะมีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่มีทรัพยากรบริหารมาก มีบุคลากรมาก มีความรู้ดี มีงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีทรัพยากรบริหารน้อย ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ (สนอง ทาหอม, 2531, หน้า 18) สอดคล้องกับอารีย์ เอ็มโอด (2551, หน้า 94-95) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 และ 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับฉัฐพงษ์ ไชยสิทธิ์ (2552, หน้า 112-114) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูและผู้บริหารในการบริหารงานด้านวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่แตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูและผู้บริหาร โรงเรียนขนาดกลางมากกว่าขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางมากกว่าขนาดใหญ่

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่าขนาดโรงเรียนที่ต่างกันจะทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แตกต่างกันไป

ประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการดำเนินงานบริหารการบริหารวิชาการ โดยระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานจนถึงปัจจุบัน ยิ่งระยะเวลาในการปฏิบัตินานเท่าใด ประสบการณ์ความชำนาญ ตลอดจนความสามารถก็จะมากตามไปด้วย ทำให้สามารถนำประสบการณ์มาช่วยในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงเป็นผลต่อองค์กรมากขึ้น (เพ็ญญา ฉลอม, 2547, หน้า 59) ซึ่งสอดคล้องกับสนอง เพ็ชรฉกรรจ์ (2546, หน้า 18) ได้ศึกษา พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 15 ปี แสดงพฤติกรรมผู้นำน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่า 15 ปี ประสบการณ์ทำให้บุคคลได้มีโอกาสได้เรียนรู้ทำความเข้าใจ มองเห็นปัญหาได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักความเป็นจริงทำให้เกิดทักษะและเจตคติที่ดี ในการปฏิบัติงาน ยังมีประสบการณ์การทำงานมากขึ้นเท่าใดยิ่งส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานมากขึ้นเท่านั้น เพราะว่า ประสบการณ์การทำงานเป็นการสะสมทักษะในการทำงานที่ดี ยิ่งปฏิบัติงานเป็นระยะเวลาานาน หรือมีอาวุโสมากขึ้นเท่าใด ก็จะพบว่า มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานมากขึ้น เท่านั้น การที่ครูมีประสบการณ์ และปฏิบัติงานสอนมานาน จะมีทักษะและความชำนาญจนสามารถ นำมาปรับการดำเนินงานให้เกิดผลดีแก่หน่วยงานได้ ดังที่ผลการศึกษา การประเมินผลตามสภาพจริง ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของรุชรินา อาลี (2550, หน้า 161) ที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจในด้านความรู้ทั่วไป ในการประเมินผลตามสภาพจริงน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสุจิตรา จรจิตร (2532, หน้า 80) ที่พบว่า ครูที่มีอายุราชการมากหรือได้รับชี่สูง ก็ยิ่งจะทำให้สามารถนำประสบการณ์มาช่วยดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงแก่หน่วยงานมากขึ้นเท่านั้น

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่าประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกันจะทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แตกต่างกันไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

จันทร์ รัชมี (2554) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธัญมถล เกษียร (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุดหทัย ดาราพงษ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด พบว่า จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาทิตย์ สายวังเกี้ยว (2555) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อรทัย พิมพ์โคตร (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนชลกันยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู จำแนกตามวิทยฐานะของครู ระหว่างครูที่มีวิทยฐานะกับครูที่ไม่มีวิทยฐานะ เมื่อเปรียบเทียบโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์มาก เมื่อเปรียบเทียบโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภัทสร สุภาพ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษา และจำแนกตามโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อัมพร พุยวันดี (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ในโรงเรียนคัศครุณีจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนคัศครุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนคัศครุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์

ในการทำงานระหว่างผู้มีประสบการณ์ 1-10 ปี กับ 11 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตศรา ศรีครินทร์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญธิดา อรรถเจดีย์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาด โรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พงศธร ฉาบกังวาล (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกันในระดับต่ำ 3) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แตกต่างกันในระดับต่ำ 4) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาด โรงเรียน ระหว่าง โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ แตกต่างกันในระดับมาก 5) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและขอบข่าย ของการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ใช้รูปแบบการบริหารเน้นการมีส่วนร่วม

หาญณรงค์ กระจงจิตร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษามหหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 พบว่า 1) การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษามหหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษามหหลวงชุมพร สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและ รายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเกือบทุกด้านมากกว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ยกเว้น ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ครูโรงเรียนขนาดกลางมีส่วนร่วมมากกว่าครูโรงเรียน ขนาดเล็กและขนาดใหญ่

งานวิจัยต่างประเทศ

เลตเทอร์รี่ (Letteri, 1990, p. 4292 อ้างถึงใน ทศนา แสงศักดิ์, 2539, หน้า 36)

ได้วิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วม 3 เรื่อง คือ เรื่องแรกวิเคราะห์กระบวนการสื่อสารและ การบรรลุข้อตกลงในการบริหารคนงานแบบมีส่วนร่วม เรื่องที่สองวิเคราะห์โครงสร้างขององค์กร ในระบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และเรื่องที่สามวิเคราะห์ ปรากฏว่า เรื่องแรกแสดงให้เห็นว่า การสื่อสารที่ดีทำให้เกิดการพัฒนา การมีส่วนร่วมอย่างไม่ถูกบีบบังคับ โดยสมาชิกของกลุ่ม จะบรรลุความเห็นร่วมกันอย่างมีเหตุผล เรื่องที่สองชี้ให้เห็นว่า ระบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ทำให้คณะงานทำหน้าที่อย่างอิสระ เป็นการแสวงหาการมีส่วนร่วมในทุกเรื่อง ซึ่งจะต้องให้ตัวแทน

คนงานอยู่ในระดับของสายการบังคับบัญชาในองค์กร และจะต้องให้คนงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้ด้วย ส่วนเรื่องที่สามารถกล่าวได้ว่า ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นประโยชน์สูงสุด และมีความเหมาะสมในเรื่องสิทธิของบุคคลและการพัฒนาตนเอง

บาร์นส์ (Barnes, 1995, p. 315-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของโรงเรียนโดยอุดมคติแล้ว ผู้ปกครองต้องมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่ใช่ไปตามอุดมคติดังกล่าว และยังได้พบว่า ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่บ้านด้วย การศึกษาครั้งนี้ให้หลักฐานเพิ่มเติมว่า บิดามารดาชาวแอฟริกันมีความประสงค์ที่จะมีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนลูก ๆ ของตน ซึ่งต้องบ่งชี้ว่า บิดามารดาชาวแอฟริกัน เห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

กอยร์ (Goim, 1992, p. 1746-A) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของครูและครูใหญ่ในการบริหารโรงเรียน ตามแนวทางการบริหารโดยโรงเรียนเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของครูและครูใหญ่จะอยู่ในลักษณะการเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีส่วนร่วมทั้งในการเตรียมการวางแผนของโรงเรียน การฝึกอบรม การนำไปปฏิบัติและการธำรงรักษาไว้ให้มั่นคง

ฟอว์เลอร์ (Fowler, 1986, p. 3204-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการกับขวัญกำลังใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐภาคตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากร และด้านความสัมพันธ์ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขวัญกำลังใจในการทำงาน 2) ครูอาจารย์ในโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการครู-อาจารย์ โรงเรียนที่ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการมีขวัญกำลังใจในการทำงานแตกต่างกัน

พาร์ค (Parke, 1986, p. 1802-A) ศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม โดยใช้แบบการตัดสินใจตามแนวคิดของวรูม และเยคตัน (Vroom & Yetton, 1973, p. 56) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารในวิทยาลัย จำนวน 108 คน ปรากฏว่าผู้บริหาร ร้อยละ 74 เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ และผลการวิจัยพบว่า 1) การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร โรงเรียนไม่ยึดแบบหนึ่งแบบใดตายตัวแต่จะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ 2) การเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารจะไม่คำนึงถึงอายุ ประสบการณ์ เพศ สาขาวิชาหรือการอยู่ร่วมสถาบันเดียวกัน 3. ผู้บริหารเพศหญิงและเพศชายใช้แบบการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

แบรดดี (Braddy, 1991, p. 27-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครูซึ่งอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนียตอนเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ครูทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและมัศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่อง การเรียน การสอน นอกจากนี้ ยังพบว่า ลักษณะของผู้นำจะส่งผลตามความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งยิ่งถ้าผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย ครูจะยิ่งต้องมีความต้องการเข้าร่วมการตัดสินใจมากขึ้น

จากเอกสารงานและวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ซึ่งครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน เมื่อทุกคนร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดตามวัตถุประสงค์ของการบริหารงานของโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ
ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียนขยายโอกาส
อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2559
จำนวน 246 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
ปีการศึกษา 2559 โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน สำหรับการ
กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan,
1970, pp. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ขนาดกลาง	68	42
2. ขนาดใหญ่	178	108
รวม	246	150

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจด้านงานวิชาการ ในสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 ท่าน หัวหน้างานวิชาการ 1 ท่าน และหัวหน้างานบุคคล 1 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงานเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ใน 6 งาน คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 6 ข้อ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 6 ข้อ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 8 ข้อ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

- 5 หมายถึง ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมาก
- 3 หมายถึง ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการน้อย
- 1 หมายถึง ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทำวิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของข้าราชการครู เพื่อนำมาประกอบการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการเขียนแบบสอบถาม เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตำรา และเอกสารต่าง ๆ และพัฒนาแบบสอบถามบางส่วนจากงานวิจัยของอรรถัย พิมพ์โคตร (2556, หน้า 68-71)

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความเหมาะสมและความสอดคล้องของข้อคำถาม เพื่อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์พิจารณาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ดีที่สุดก่อนนำไปหาความเชื่อมั่น โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

3.1 นายวิษณุ ผสมทรัพย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3.2 นายปรีดา เสดฐราช	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3.3 นางสุจินดา กาพักดี	ครูชำนาญการพิเศษ ประสบการณ์บริหารงานวิชาการ 12 ปี โรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับข้าราชการครูของในโรงเรียนขยายโอกาสอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิธีหาค่าสัมพันธระหว่างค่าเฉลี่ยรายข้อกับค่าเฉลี่ยรวม

ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .26-.81 แล้วนำค่าถามมาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .95

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และได้แก้ไขปรับปรุงจนสมบูรณ์แล้ว ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. จัดสร้างแบบสัมภาษณ์ แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

7. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับการคุณภาพแบบสอบถาม

8. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการตรวจสอบ ทำการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปใช้สัมภาษณ์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามไปยังข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถามโดยผ่านผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา จำนวน 160 ฉบับ ได้แบบสอบถามมา 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.00

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 150 ฉบับ เพื่อบันทึกข้อมูลและดำเนินการตามขั้นตอนของงานวิจัยต่อไป

4. ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์สรุปเป็นแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส

อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญ
ที่ให้การสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

4.1 นางสาวพรพิศ อภิชิตพงษ์ชัย ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

4.2 นางพนิดา ทองวิเศษ หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

4.3 นางพัชรินทร์ โกศล หัวหน้างานบุคคล โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ
บันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและ
สมมติฐานของการศึกษาวิจัย การแปลความหมายของคะแนนเป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบระดับ
การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับใด โดยใช้ค่าเฉลี่ยของ
คะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง
นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู

ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

การศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของงานวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์
ผู้เชี่ยวชาญในแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู

เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3 ให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

1. ในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3 โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test)
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว
(One-Way ANOVA) เมื่อพบว่าแตกต่างกันเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's
method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test)
F	แทน	การแจกแจงแบบ (F -distribution)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน (Mean square)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอเป็น 3 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของข้าราชการครูผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี-ป.บัณฑิต	115	76.67
1.2 ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป	35	23.33
รวม	150	100.00
2. ขนาดโรงเรียน		
2.2 ขนาดกลาง	42	28.00
2.3 ขนาดใหญ่	108	72.00
รวม	150	100.00
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 ต่ำกว่า 5 ปี	31	20.64
3.2 5-10 ปี	47	31.33
3.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	72	48.00
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพทั่วไปของข้าราชการครูผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ปริญญาตรี-ป.บัณฑิต จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 และตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 31.33 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 และขนาดใหญ่ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.64 5-10 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.33 และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	<i>n</i> = 150		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	3.89	0.25	มาก	1
2. ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.84	0.33	มาก	3
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.74	0.57	มาก	6
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.82	0.36	มาก	4
5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.86	0.34	มาก	2
6. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.80	0.49	มาก	5
รวม	3.83	0.28	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ

การพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	<i>n</i> = 150		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. กำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา	3.78	0.46	มาก	7
2. การจัดทำแผนการเรียนรู้รายวิชา	4.09	0.37	มาก	1
3. ร่วมมือระหว่างบุคคลในโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน	4.03	0.55	มาก	3
4. การจัดตารางสอนรวมของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับคาบเวลาในหลักสูตร สถานศึกษา	3.81	0.50	มาก	6
5. การส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การบูรณาการ การสอนโครงการ บทเรียนสำเร็จรูป ฯลฯ	4.07	0.32	มาก	2
6. การจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน	3.61	0.53	มาก	8
7. การนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน	3.87	0.41	มาก	5
8. การส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการเรียน การสอน	3.87	0.40	มาก	4
รวม	3.89	0.26	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดทำแผนการเรียนรู้รายวิชา การส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การบูรณาการ การสอนโครงการ บทเรียน

สำเร็จรูป ฯลฯ และร่วมมือระหว่างบุคคลในโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	<i>n</i> = 150		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การกำหนดระเบียบการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา	3.57	0.54	มาก	5
2. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา	4.00	0.46	มาก	3
3. การตรวจสอบหลักฐานการประเมินผลและการอนุมัติผลการเรียน	4.07	0.44	มาก	1
4. การพัฒนาเครื่องมือในการวัดและ ประเมินผล	3.99	0.51	มาก	4
5. การจัดระบบสารสนเทศด้านวัดผล และประเมินผล	3.41	0.80	ปานกลาง	6
6. การรายงานผลการประเมินการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครอง รับทราบ	4.02	0.55	มาก	2
รวม	3.84	0.33	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การตรวจสอบหลักฐานการประเมินผลและการอนุมัติผลการเรียน การรายงานผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองรับทราบ และการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดระบบสารสนเทศด้านวัดผล และประเมินผล

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	<i>n</i> = 150		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การกำหนดนโยบายและเป้าหมาย การวิจัยในโรงเรียน	3.75	0.62	มาก	3
2. การให้ความรู้ และพัฒนาการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.83	0.65	มาก	2
3. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน	3.83	0.63	มาก	1
4. การรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยของโรงเรียน	3.57	0.83	มาก	5
5. การจัดแสดงผลงานและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	3.73	0.73	มาก	4
รวม	3.74	0.57	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การให้ความรู้และพัฒนาการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการกำหนดนโยบายและเป้าหมายการวิจัยในโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยของโรงเรียน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	<i>n</i> = 150		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การกำหนดนโยบายการพัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีของโรงเรียน	3.84	0.51	มาก	4
2. การจัดทำสื่อและนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอนใน โรงเรียน	3.99	0.62	มาก	3
3. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน	3.99	0.52	มาก	2
4. การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อ และเทคโนโลยี	4.01	0.46	มาก	1
5. การหาแหล่งสนับสนุนในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้แก่โรงเรียน	3.69	0.58	มาก	5
6. การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครู	3.42	0.70	มาก	6
รวม	3.82	0.36	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยี การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน และการจัดทำสื่อและนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครู

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน
วิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	<i>n</i> = 150		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การกำหนดนโยบาย และเป้าหมาย การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.60	0.73	มาก	7
2. การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน	4.04	0.46	มาก	1
3. การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนนอก โรงเรียน	3.89	0.43	มาก	4
4. การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียน	3.92	0.44	มาก	3
5. การนิเทศ ติดตาม กำกับการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูและนักเรียน	3.83	0.41	มาก	5
6. การคัดเลือกครูภูมิปัญญาและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	3.80	0.49	มาก	6
7. การจัดทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้แก่นักเรียนในแต่ละปีการศึกษา	3.94	0.53	มาก	2
รวม	3.86	0.34	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน การจัดทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้
ให้แก่นักเรียนในแต่ละปีการศึกษา และการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและนักเรียน ได้ใช้แหล่งเรียนรู้
ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การกำหนดนโยบาย
และเป้าหมาย การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน
วิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	<i>n</i> = 150		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับ สถานศึกษา และตัวชี้วัดของโรงเรียน ในแต่ละด้าน	3.67	0.63	มาก	8
2. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ความสำเร็จของโรงเรียน	3.81	0.55	มาก	4
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน	3.83	0.49	มาก	2
4. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา ตามตัวชี้วัดที่โรงเรียน กำหนดไว้	3.73	0.60	มาก	7
5. การประเมินภายใน เมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.79	0.56	มาก	5
6. การดำรงรักษาระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาในโรงเรียน	3.79	0.57	มาก	6
7. การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและ หน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาประกัน คุณภาพภายใน	3.83	0.55	มาก	3
8. การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อประมวลผลและรายงาน ชุมชน	3.92	0.60	มาก	1
รวม	3.80	0.49	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณา
เป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีเพื่อประมวลผลและ

รายงาน ชุมชน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน และการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพภายใน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาและตัวชี้วัดของโรงเรียนในแต่ละด้าน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	ปริญญตรี- ป.บัณฑิต (n = 115)		ตั้งแต่ปริญญาโท ขึ้นไป (n = 35)		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.89	0.25	3.91		
2. ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.82	0.31	3.91	0.37	-1.49	.14
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.72	0.57	3.82	0.57	-0.95	.34
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.80	0.35	3.88	0.38	-1.11	.27
5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.85	0.31	3.88	0.45	-0.37	.71
6. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.77	0.47	3.90	0.53	-1.44	.15
รวม	3.82	0.27	3.89	0.33	-1.38	.17

จากตารางที่ 10 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	ขนาดกลาง (<i>n</i> = 48)		ขนาดใหญ่ (<i>n</i> = 102)		<i>t</i>	<i>p</i>
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
	1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.87	0.24	3.90		
2. ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.79	0.29	3.86	0.34	-1.10	.27
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.63	0.48	3.79	0.60	-1.54	.13
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.74	0.32	3.86	0.37	-1.81	.07
5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.80	0.25	3.88	0.37	-1.24	.22
6. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.72	0.45	3.83	0.50	-1.16	.25
รวม	3.77	0.24	3.86	0.30	-1.67	.09

จากตารางที่ 11 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส
อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารงานวิชาการ	ต่ำกว่า 5 ปี (n = 31)				5-10 ปี (n = 47)				มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (n = 72)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	3.82	0.29	มาก	1	3.85	0.27	มาก	1	3.95	0.22	มาก	5
2. ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	3.62	0.30	มาก	5	3.74	0.30	มาก	2	4.00	0.28	มาก	1
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.44	0.57	ปานกลาง	6	3.61	0.51	มาก	6	3.96	0.52	มาก	4
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.67	0.47	มาก	4	3.68	0.26	มาก	4	3.98	0.29	มาก	3
5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.73	0.33	มาก	2	3.73	0.36	มาก	3	4.00	0.29	มาก	2
6. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.72	0.60	มาก	3	3.66	0.41	มาก	5	3.92	0.46	มาก	6
รวม	3.68	0.33	มาก		3.72	0.25	มาก		3.97	0.22	มาก	

จากตารางที่ 12 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลบบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.27	4.26*	.02
	ภายในกลุ่ม	147	9.17	0.06		
	รวม	149	9.70			
2. ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.88	1.94	23.20*	.00
	ภายในกลุ่ม	147	12.30	0.08		
	รวม	149	16.19			
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	7.01	3.50	12.55*	.00
	ภายในกลุ่ม	147	41.02	0.28		
	รวม	149	48.03			
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.43	1.71	15.81*	.00
	ภายในกลุ่ม	147	15.93	0.11		
	รวม	149	19.36			
5. ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.69	1.34	13.22*	.00
	ภายในกลุ่ม	147	14.94	0.10		
	รวม	149	17.63			
6. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.17	1.08	4.76*	.01
	ภายในกลุ่ม	147	33.44	0.23		
	รวม	149	35.61			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.58	1.29	20.09*	.00
	ภายในกลุ่ม	147	9.45	0.06		
	รวม	149	12.03			

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม

การมีส่วนร่วม		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	3.68	3.72	3.97
ต่ำกว่า 5 ปี	3.68	-	0.04	0.29*
5-10 ปี	3.72		-	0.25*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.97			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ 5-10 ปี

ตารางที่ 15 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้

การมีส่วนร่วม		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	3.83	3.86	3.99
ต่ำกว่า 5 ปี	3.82	-	0.03	0.13*
5-10 ปี	3.85		-	0.10
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.95			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

ตารางที่ 16 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวัด
ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

การมีส่วนร่วม		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	3.62	3.74	4.00
ต่ำกว่า 5 ปี	3.62	-	0.12	0.38*
5-10 ปี	3.74		-	0.26*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.00			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ 5-10 ปี

ตารางที่ 17 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การมีส่วนร่วม		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	3.44	3.61	3.96
ต่ำกว่า 5 ปี	3.44	-	0.17	0.52*
5-10 ปี	3.61		-	0.35*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.96			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ 5-10 ปี

ตารางที่ 18 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนาสื่อ
นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การมีส่วนร่วม		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	3.67	3.68	3.98
ต่ำกว่า 5 ปี	3.67	-	0.01	0.31*
5-10 ปี	3.68		-	0.32*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.96			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่
ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
มากกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วม
ในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ 5-10 ปี

ตารางที่ 19 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชนบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การมีส่วนร่วม		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	3.73	3.73	4.00
ต่ำกว่า 5 ปี	3.73	-	0.00	0.27*
5-10 ปี	3.73		-	0.27*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.00			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ 5-10 ปี

ตารางที่ 20 การทดสอบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การมีส่วนร่วม		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	3.66	3.72	3.92
ต่ำกว่า 5 ปี	3.66	-	0.06	0.26*
5-10 ปี	3.72		-	0.20*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.92			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าประสบการณ์ 5-10 ปี

ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็น ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

1. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

1.1 ท่านคิดว่าการบริหารงานวิชาการ โดยข้าราชการครูในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

การบริหารแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ของโรงเรียน หากข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตามนโยบายการปฏิรูป การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 ผู้บริหารและครูต้องร่วมมือกันวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพราะหลาย ๆ ฝ่ายช่วยกันคิด แต่ละคนใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ของตนเองนำออกมาใช้อย่างเต็มที่ งานก็จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะให้ข้าราชการครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ บางครั้ง อาจการมีส่วนร่วมอาจไม่ต้องลงมือทำก็ได้ อาจจะมีส่วนร่วมในการคิด ให้คำปรึกษา ช่วยตัดสินใจ ก็ถือว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานนั้น ๆ แล้ว

1.2 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการนั้น การเข้ามามีส่วนร่วม ควรเป็นไปโดยวิธีการใด เพราะเหตุใด

องค์กรจะขับเคลื่อนได้ก็โดยการร่วมมือกันทำงานระหว่างผู้บริหารและข้าราชการครู ในสถานศึกษา มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ครูเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ งานวิชาการ ให้ขวัญและกำลังใจในการทำงาน ให้คำแนะนำประสานงานให้ครูทุกคนทำงาน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพราะการมีส่วนร่วม เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยถือผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นที่ตั้ง

2. ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 ได้แก่ การชี้แจงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรไม่ทั่วถึง ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ครูขาดการติดตามข่าวการเปลี่ยนแปลงแนวทาง/รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

3. โดยภาพรวมของสถานศึกษา ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 ท่านคิดว่าควรมีแนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างไร

แนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 ได้แก่ การร่วมกันพัฒนาในด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

1. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

1.1 ท่านคิดว่าการบริหารงานวิชาการ โดยข้าราชการครูในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 มีความจำเป็นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เพราะงานวิชาการถือว่าเป็นงานที่เป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน

1.2 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการนั้น การเข้ามามีส่วนร่วมควรเป็นไปโดยวิธีการใด เพราะเหตุใด

โดยในกระบวนการวางแผน เปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการในทุก ๆ ด้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

2. ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงานของครูผู้สอน

3. โดยภาพรวมของสถานศึกษา ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
ท่านคิดว่าควรมีแนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างไร

แนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
ได้แก่ โรงเรียนควรดำเนินการสำรวจความถนัดและความต้องการมีส่วนร่วมของครู และจัดครู
เข้าร่วมงานด้านวิชาการ หรือมอบหมายงานตามความต้องการและความถนัด ส่งเสริม สนับสนุน
ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษา และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนงานให้มากขึ้น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

1. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

1.1 ท่านคิดว่าการบริหารงานวิชาการ โดยข้าราชการครูในสถานศึกษาเข้ามามี
ส่วนร่วมนั้นมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความจำเป็นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน
วิชาการ เพราะงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนทุกคน ตั้งแต่การนำหลักสูตรไปใช้
การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผล

1.2 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการนั้น การเข้ามามีส่วนร่วม
ควรเป็นไปโดยวิธีการใด เพราะเหตุใด

โดยการอบรม สัมมนาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับงานวิชาการทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ครู
เกิดความเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

2. ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
ได้แก่ ครูผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการบริหารการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะ
งานด้านวิชาการ

3. โดยภาพรวมของสถานศึกษา ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ท่านคิดว่าควรมีแนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างไร

แนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้แก่ ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านวิชาการ เช่น การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การแข่งขันการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหากระบวนการเรียนการสอน การอบรมการสร้าง เครื่องมือวัดผลและประเมินผล เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2559 โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน สำหรับการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ใน 6 งาน ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 40 ข้อ โดยมีอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .26-.81 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .95 และ 2) แบบสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ส่วนการเปรียบเทียบวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที (t -test) การหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม และรายด้าน

อยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียง อันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดทำแผนการเรียนรู้รายวิชา การส่งเสริม การเรียนรู้ที่ผู้เรียน เป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การบูรณาการ การสอนโครงงาน บทเรียนสำเร็จรูป ฯลฯ และร่วมมือระหว่างบุคคลในโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ การจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน

1.2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงอันดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การตรวจสอบหลักฐานการประเมินผลและการอนุมัติ ผลการเรียน การรายงานผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองรับทราบ และการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของ สถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดระบบสารสนเทศด้านวัดผล และประเมินผล

1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การให้ความรู้และพัฒนาการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายการวิจัยในโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การรวบรวมและเผยแพร่ ผลการวิจัย ของโรงเรียน

1.4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม แลเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อและ เทคโนโลยี การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน และการจัดทำ สื่อและนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนอันดับ สุดท้าย ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อ ให้สอดคล้องกับความต้องการของครู

1.5 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน การจัด

ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนในแต่ละปีการศึกษา และการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและ ผู้เรียน ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การกำหนดนโยบาย และเป้าหมาย การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีเพื่อประมวลผลและ รายงาน ชุมชน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน และการประสานความร่วมมือ กับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพภายใน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาและตัวชี้วัดของ โรงเรียนในแต่ละด้าน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

2.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ข้าราชการครู ที่ประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวม และรายด้านทุกด้าน สูงกว่าข้าราชการครูที่ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการสัมภาษณ์แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ดังนี้

แนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรมีการร่วมกันพัฒนาในด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและ ประเมินผล ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษา และเสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับการวางแผนงานให้มากขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่มุ่งปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นสำคัญ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหน้าที่หลักของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันในการบริหาร จัดการและดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้บริหารจะต้องบริหารงานวิชาการ โดยต้องได้รับความร่วมมือจากข้าราชการครูในโรงเรียนจึงจะทำให้งานวิชาการของโรงเรียนมีคุณภาพ และเกิดประโยชน์ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการ ว่าเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่ให้สถานศึกษาดำเนินการให้อิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียน โดยเฉพาะข้าราชการที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร เพื่อให้งานวิชาการของสถานศึกษามีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมทั้งในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งข้าราชการครูในโรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา ต่างเห็นความสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษา จึงเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อันเป็นภาระหน้าที่หลักของครูผู้สอนที่จะต้องบริหารจัดการเรียนการสอนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การบูรณาการการสอน โครงการงาน บทเรียนสำเร็จรูป ฯลฯ มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน จัดให้นักเรียน ได้ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้

นักเรียนได้เรียนรู้ ศึกษา และฝึกทักษะที่หลากหลาย เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุดหทัย คาราพงษ์ (2555, หน้า 100) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของหาญณรงค์ กระจงจิตร (2558, หน้า 66) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษากรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษากรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ให้ความสำคัญกับการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นนักเรียนที่มีความรู้ ควบคู่ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามนโยบายเร่งด่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (2558, หน้า 17) ที่ส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยให้มีการทบทวนหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ มีเวลาทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ รวมทั้งปลูกฝังในเรื่องค่านิยมหลัก มีคุณธรรม จริยธรรม สร้างวินัย จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทย ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว จึงมีการส่งเสริมให้ข้าราชการครูและครูผู้สอนจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การบูรณาการ การสอน โครงการ บทเรียนสำเร็จรูป ฯลฯ และข้าราชการครูให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยการจัดทำแผนการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน อีกทั้ง ยังร่วมมือกันกับบุคลากรในโรงเรียนและบุคลากรในชุมชนในการพัฒนาการเรียนการสอน การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับที่กรมวิชาการ (2543, หน้า 27-28 อ้างถึงใน อิทธิเดช สิทธิจันทร์, 2553, หน้า 60) กล่าวว่า

สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชา ที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปี หรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็น ส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ ของกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 26) ที่ยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม จากเหตุผลที่กล่าวมา ทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญธิดา อรรถเจดีย์ (2558, หน้า 68) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอเขาชีชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครูในอำเภอเขาชีชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพงศธร ฉาบกังวาล (2558, หน้า 93) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า การมีส่วนร่วม ของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ให้ความสำคัญกับระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการวัดความรู้นักเรียนว่าการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการวัดมาใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ที่สูงขึ้น ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ทำให้ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา มีการวัดผลในชั้นเรียน อย่างเข้มข้น เหมาะสมตามสภาพจริงและจัดเก็บข้อมูลการวัดผล ประเมินผล และนำผลการวัดมาใช้ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้กำหนดให้ครูผู้สอน ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนและมีการตรวจสอบการวัดผลการเรียนรู้

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 85) และสอดคล้องกับที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548, หน้า 109) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นขั้นตอนสำคัญในการบริหารการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินผลเป็นการนำผลที่วัดได้มาตัดสินหรือประเมินสรุปคุณภาพของการจัดการศึกษาว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ หลักสูตรเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงอย่างไร การวัดผลประเมินผลจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา อีกทั้ง การอนุมัติผลการเรียน โดยฝ่ายวิชาการของโรงเรียนมีการตรวจสอบอย่างเข้มข้น ทำให้ข้าราชการครูให้ความสำคัญกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จึงมีการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด อีกทั้งโรงเรียนให้ความสำคัญกับการรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครองนักเรียน เพื่อร่วมกันกับผู้ปกครอง ในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียนให้เป็นนักเรียนที่มีความรู้ และเป็นนักเรียนที่มีคุณภาพ ข้าราชการครูจึงให้ความสำคัญกับการจัดทำรายงานผลการประเมินการจัด กิจกรรมการเรียน การสอนให้ผู้ปกครองทราบ จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพงศธร ฉาบกังวาล (2558, หน้า 88) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่าย เกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผลประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตศรา ศรีครินทร์ (2558, หน้า 63) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่ม ปลูกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลูกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา เห็นประโยชน์และความสำคัญของการทำวิจัยทางการศึกษา ทั้งการทำวิจัยในชั้นเรียน และการทำวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพนักเรียนที่สูงขึ้น อีกทั้ง งานวิจัยดังกล่าวยังเป็นผลงานของครูแต่ละคน ในการขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้น ผู้บริหารจึงส่งเสริมและให้การสนับสนุนให้ข้าราชการครู ให้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ การทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับ

ข้าราชการครูในโรงเรียน ทำให้ข้าราชการครูมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญและประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงมีการทำงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยเทอมละ 1 เรื่องต่อคน อีกทั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ให้การสนับสนุนการทำวิจัยทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการพิจารณาผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและให้รางวัลประจำปีอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2558, หน้า 1) อีกทั้ง ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ข้าราชการครูในโรงเรียนที่มีความรู้เรื่อง การวิจัยทางการศึกษา ได้เป็นที่ปรึกษาคอยแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยแก่ข้าราชการครู ที่ประสงค์จะทำวิจัย มีการให้ความรู้ เพื่อพัฒนาการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อีกทั้ง โรงเรียนยังให้ข้าราชการครูได้รวบรวมปัญหาทางวิชาการ และนำเสนอในที่ประชุมของโรงเรียน และร่วมกันเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียน ทำให้ข้าราชการครูทุกคนต่างมีส่วนร่วมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 37) ที่กำหนดแนวทางไว้ว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน จากเหตุผล ดังกล่าว ทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุคหทัย คาราพงษ์ (2555, หน้า 100) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของหาญณรงค์ กระจงจิตร (2558, หน้า 67) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน เครือข่ายการศึกษากลุ่มหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษากลุ่มหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาใช้ในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อนักเรียน ตามยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (2558, หน้า 22) ที่กำหนดให้โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีและนวัตกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย การมีศูนย์รวมสื่อให้ครูสามารถยืมสื่อ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา และข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา ต่างให้ความสำคัญกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา โดยจัดให้ข้าราชการครูได้รับการอบรมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และข้าราชการครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา จึงมีการพัฒนาและประยุกต์ใช้สื่อและนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย และนำข้อมูลผลการใช้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการรายงานผลการพัฒนาผลงานทางวิชาการของตนเองเพื่อรับการประเมินปรับระดับตำแหน่งงานต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 10-13) ที่กล่าวว่า ในการจัดการศึกษา ครูผู้สอนจะต้องผลิตสื่อให้ครบถ้วนสำหรับทุก ๆ เนื้อหาและเพียงพอกับผู้เรียน เนื่องจากสื่อเป็นอุปกรณ์สำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ให้กับเด็ก เป็นการเน้นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ค้นคว้า ทดลองปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะอย่างแท้จริง จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพงศธร ฉาบกังวาล (2558, หน้า 89) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของหาญณรงค์ กระจงจิตร (2558, หน้า 67) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษากรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่าย

การศึกษารวมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้รับการอบรมและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ และได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมและสนับสนุนให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมถึงได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ และให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างมีความสุข รวมถึงการมีส่วนร่วม กับโรงเรียนและคณะครูในโรงเรียนในการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนนอกโรงเรียน และคัดเลือก แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งทัศนศึกษาของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) ที่กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะต้องสำรวจแหล่งการเรียนรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่นและพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และจัดหาหรือจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียนและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนา แหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ หาญณรงค์ กระจงจิตร (2558, หน้า 67) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษารวมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่าย การศึกษารวมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญธิดา อรรถเจดีย์ (2558, หน้า 67) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครูในอำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 อ้างถึงใน พงศธร ฉาบกังวาน, 2558, หน้า 94) และโรงเรียนดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลชลบุรี เขต 3 (2558, หน้า 9) ซึ่งได้สนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา โดยดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาให้มีการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาที่เข้มแข็ง ผู้บริหาร โรงเรียนและข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสัตร์ราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลชลบุรี เขต 3 จึงให้ความสำคัญและ สนองตอบต่อนโยบายเกี่ยวกับกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง โดยบุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้บริหารและข้าราชการครู ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผล ตามเป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียน ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพภายใน จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อประมวลผลและรายงาน ชุมชน และดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ในการรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสัตร์ราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลชลบุรี เขต 3 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญธิดา อรรถเจดีย์ (2558, หน้า 67) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอ เขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลจันทบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลจันทบุรี เขต 2 ด้านการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยของพงศธร ฉาบกังวาน (2558, หน้า 89) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่าย เกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลตราด ด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
 ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบบุรี เขต 3

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา ระหว่างปริญญาตรี-ป.บัณฑิต กับตั้งแต่ปริญญาโท
 ขึ้นไป โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบบุรี เขต 3 (2558, หน้า 27) กำหนด
 แนวทางในการพัฒนาการศึกษาและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน โดยให้
 ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะข้าราชการครูทุกระดับโดยไม่จำกัดระดับความรู้
 วุฒิการศึกษา ให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาการเพื่อนำความรู้มาพัฒนาการจัด
 การศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การวัดผล
 ประเมินผลนักเรียนอย่างมีคุณภาพ มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมี
 ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทำให้ข้าราชการครูทุกระดับการศึกษามีความรู้ในการบริหารและ
 ปฏิบัติงานวิชาการใกล้เคียงกัน จึงได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
 ในโรงเรียนใกล้เคียงกัน อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชาให้ความสำคัญกับ
 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมทางวิชาการของข้าราชการครูทุกระดับอย่าง
 เสมอภาค ซึ่งถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ครูทุกคนทั้งที่มีวุฒิปริญญาตรี-
 ป.บัณฑิต หรือมีวุฒิตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป ได้มีโอกาสในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 ได้รับผิดชอบงานวิชาการ กิจกรรมทางวิชาการตามความรู้ ความสามารถ ความสนใจของ
 แต่ละบุคคล และมีการแบ่งกลุ่มรับผิดชอบงานโดยใช้การกระจายบุคลากรคละกันทุกระดับ ทำให้
 ข้าราชการครูแม้ว่าจะมีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่างก็มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการใกล้เคียงกัน
 จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียน
 ขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบบุรี เขต 3
 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทสร สุภาพ (2557, หน้า 78) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม
 ของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาดูฟ้า อำเภอวังน้อย
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบ
 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาดูฟ้า
 อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตาม
 วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของหาญณรงค์ กระจงจิตร (2558, หน้า 68) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครู
 ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายศึกษาศึกษากรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษากลุ่มหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ไม่ว่าจะป็นโรงเรียนขนาดกลาง หรือ โรงเรียนขนาดใหญ่ต่างก็บริหารงานสถานศึกษา โดยเน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับข้าราชการครูอย่างชัดเจน โดยเน้นการกระจายอำนาจ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานอย่างเหมาะสม ซึ่งการร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ภายใต้การนำของผู้บริหารสถานศึกษาจะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน จนบุคลากรทุกฝ่ายสามารถนำตนเองในการปฏิบัติงานได้ และก่อให้เกิดผลขั้นสุดท้าย คือ การศึกษาของนักเรียนก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์, 2536 อ้างถึงใน ทศณี ศรีนา, 2557, หน้า 48) และสอดคล้องกับแนวนโยบายเป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (2558, หน้า 31) ที่ส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้โดยให้โรงเรียนไม่ว่าจะเป็น โรงเรียนขนาดใด ต่างก็เข้ามีส่วนร่วมในการจัดตั้งและพัฒนางานวิชาการ เพื่อนำผลการพัฒนาไปใช้พัฒนาการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนต่อไป รวมถึงจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนเพื่อความร่วมมือกันทางวิชาการ เพื่อทำหน้าที่ร่วมพัฒนา และยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียนต่อไป จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตย์ สายวังเกียง (2555, หน้า 86) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สั่งการ ในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ผลเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน

ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มียุทธศาสตร์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญธิดา อรรถเจดีย์ (2558, หน้า 69) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน สูงกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ยิ่งระยะเวลาในการปฏิบัติงานเท่าใด ประสบการณ์ความชำนาญ ตลอดจนความสามารถก็จะมากตามไปด้วย ทำให้สามารถนำประสบการณ์มาช่วยในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงเป็นผลต่อองค์กรมากขึ้น (เพ็ญนภา ฉลอง, 2547, หน้า 59) ซึ่งข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษามาก โดยเฉพาะงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญและเป็นหัวใจของสถานศึกษา จึงได้รับโอกาสและให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์น้อย คือมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี ซึ่งยังขาดประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการ หากเกิดปัญหาทางด้านวิชาการขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดให้ในทุก ๆ งานวิชาการจะต้องมีผู้ที่มีประสบการณ์ในปฏิบัติงานในโรงเรียนสูง เข้าร่วมเป็นหัวหน้างานและเป็นกรรมการในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา และเข้าร่วมในการวางแผน การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ สูงกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยภูมิ เกษียร (2555, หน้า 76) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครู

ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง พบว่า ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร พุฒวันดี (2557, หน้า 60) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนดัดดรุณีจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานระหว่างผู้มีประสบการณ์ 1-10 ปี กับ 11 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้แนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากผู้เชี่ยวชาญว่า ควรมีการร่วมกันพัฒนาในด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษา และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนงานให้มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 และชุมชน จึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา โดยส่งเสริมให้โรงเรียนบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ บริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2558, หน้า 24-27) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษานำนโยบายดังกล่าวมาเป็นทิศทางในการบริหารงานโรงเรียน โดยใช้วิธีการบริหารงานแบบทีม เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษา และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนงานประจำปี กิจกรรมของโรงเรียน ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของท้องถิ่นและชุมชน มีการวัดผลประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 16 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 267) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือกันในการพัฒนาปฏิบัติด้วยความเต็มใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร ฉาบกิ่งวาล (2558, หน้า 94) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่พบแนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ว่าผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหาร จะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ใช้รูปแบบการบริหารเน้นการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

จากการวิจัย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนควรส่งเสริมพัฒนาความรู้เรื่อง การแนะแนวให้กับข้าราชการครูทุกระดับชั้น โดยเฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำความรู้ไปใช้แนะแนวนักเรียน ในชั้นเรียน อย่างเหมาะสม และสอดคล้อง กับความต้องการ ความรู้ ความสามารถของนักเรียนอย่างแท้จริง
2. ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนควรจัดหาและพัฒนา เครื่องมือสำหรับการระบบสารสนเทศทางวิชาการ เพื่อให้ข้าราชการครูได้มีส่วนร่วมในการใช้และ พัฒนาสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวัดผล ประเมินผลต่อไป
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรจัดระบบการเผยแพร่ข้อมูล การวิจัยทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลผลการวิจัย และรวบรวมผลการวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่บุคลากรในโรงเรียนและโรงเรียนอื่นต่อไป
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรจัดสรร งบประมาณเพื่อจัดหาและพัฒนาสื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของข้าราชการครู และนักเรียน

5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน

6. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา และตัวชี้วัดของโรงเรียนในแต่ละด้าน

7. ควรส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้ข้าราชการครูทุกคนต้องทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กษิธิศ เนียมทอง. (2549). ศักยภาพการบริหารจัดการศึกษาด้านงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จรัส อติวิทยาภรณ์. (2554). หลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จันทร์ รัตมี. (2554). พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บুক พอยท์.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2544). ทฤษฎีการบริหาร. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- ณัฐพงศ์ ไชยสิทธิ์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจของครู และผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ทัศนีย์ ศรีนา. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในด้านวิชาการในโรงเรียนกลุ่มบางพลี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนีย์ แสงศักดิ์. (2539). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้น ช่างอุตสาหกรรมกรมอาชีวศึกษา. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชงชัย สันติวงษ์. (2537). *พฤติกรรมองค์การ: การศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์การเชิงบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยกมล เกษียร. (2555). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ รุณเจริญ. (2548). *ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้า.
- นฤมล สนั่นเครือ. (2532). *ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตชนบทยากจน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตสรา ศรีครินทร์. (2558). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มปลวกแดงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บพิตร ออมไธสง. (2546). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). *การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง*. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*, 3(1), 23-24.
- บุญธิดา อรรถเจดีย์. (2558). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พงศธร ฉาบกังวาล. (2558). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). *หลักการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- เพ็ญภา ฉลอง. (2547). *สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการประกันคุณภาพในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ภิญโญ สาร. (2519). *หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.*
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ภาควิชา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.*
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 3).* สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- รุชรินา อาลี. (2550). *การประเมินผลตามสภาพจริงของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผล และวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). *การจัดการความรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.*
- สนอง ทาหอม. (2531). *ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.*
- สนอง เพ็ชรฉกรรจ์. (2546). *พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.*
- สัมมา ธรนิษฐ์. (2556). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (2558). *แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2558. ชลบุรี: สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559-2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.*

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). *เกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการดำเนินงานขององค์กรบุคคล และการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายใน สถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุจิตรา จรจิตร. (2532). *ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาในมหาวิทยาลัย ส่วนภูมิภาค*. คุษณินพนธ์การศึกษาคุษณินบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุดหทัย ดาราพงษ์. (2555). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภัสสร สุภาพ (2557). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หาญณรงค์ กระจงจิตร. (2558). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน เครือข่ายการศึกษากรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องอาจ ไพศาลภูมิ. (2546). *ศึกษาความต้องการในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อรทัย พิมพ์โคตร. (2556). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนชลกันยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัมพร ผุยวันดี. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อาทิตย์ สายวังเกียง. (2555). พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อารีย์ เอ็มโอด. (2551). การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายอารยธรรมบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อิทธิเดช สิทธิจันทร์. (2553). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Barnes, R. A. (1995, October). African American parents involvement in their children's schooling. *Dissertation Abstracts International*, 55(10), 3152-A.
- Braddy, D. A. (1991). The relationship between principal leadership style and teacher participation in decision-making (empowerment). *Dissertation Abstracts International*, 53(1), 27.
- Fowler, M. B. (1986). The relationship between teacher perceived participation in education decision-making and teacher morale in selected elementary schools in Targeted Southeastern States. *Dissertation Abstracts International*, 11(04), 3204-A.
- Goin, D. (1992). Teacher and principal involvement in managing site-based elementary school improvements. *Dissertation Abstracts International*, 52(11), 378.

- Krejcie, R. V., & Morgan, E. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement, 30*(10), 607-610.
- McClelland, D. (1961). *Human relations in school administration publisher*. New York: Applleton-Century-Crofts.
- Parke, J. E. P. (1986). Comparisons of decision-making styles: Florida community and junior college department chairpersons and division directors. *Dissertation Abstracts International, 46*(7), 1802-A.
- Vroom, V. H., & Yetton, P. (1973). *Leadership and decision making*. Pittsburgh, PA: University of Pittsburgh Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.1320

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

16 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวธัญชนก บุตรศิริ รหัส 58990034

งานนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภญา ธีระวณิชตระกูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.1321

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

22 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนาม
ต่อไปนี้

นางสาวธัญชนก บุตรศิริ รหัส 58990034

งานนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ธีระวิชิตระกูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.1322

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

24 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวธัญชนก บุตรศิริ รหัส 58990034

งานนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียน
ขยายโอกาส อำเภอสรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภายู ธีระวิชิตระกุล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส
อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

*****

ตอนที่ 1

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

สอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา, ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริงข้อมูลเบื้องต้น
ผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ท่านจบการศึกษาสูงสุดในระดับ
  - ปริญญาตรี-ป.บัณฑิต
  - ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป

2. ขนาดโรงเรียน
  - ขนาดกลาง (มีนักเรียน 121-500 คน)
  - ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนมากกว่า 500 คน)

3. ประสบการณ์ในการทำงาน (ตั้งแต่ปฏิบัติการสอนจนถึงปัจจุบัน)
  - ต่ำกว่า 5 ปี
  - 5-10 ปี
  - มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส
อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

คำชี้แจง ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาอ่านแบบสอบถามอย่างละเอียด ก่อนเขียนเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องระดับคะแนนความพึงพอใจทุกด้านและทุกข้อ โดยให้ค่าของระดับคะแนน 5 ระดับ
ตามความเป็นจริง ดังนี้

- 5 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมาก
- 3 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการน้อย
- 1 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกระบวนการ เรียนรู้ในสถานศึกษา					
2.	การจัดทำแผนการเรียนรู้รายวิชา					
3.	ร่วมมือระหว่างบุคคลในโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนา การเรียนการสอน					
4.	การจัดตารางสอนรวมของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับ คาบเวลาในหลักสูตร สถานศึกษา					
5.	การส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย เช่น การบูรณาการ การสอน โครงการ บทเรียนสำเร็จรูป ฯลฯ					
6.	การจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน					
7.	การนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
8.	การส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการเรียน การสอน					
9.	ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การกำหนดระเบียบการวัดผล และประเมินผล ของสถานศึกษา					
10.	การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ให้เป็นไปตาม ระเบียบการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา					
11.	การตรวจสอบหลักฐานการ ประเมินผลและการอนุมัติ ผลการเรียน					
12.	การพัฒนาเครื่องมือในการวัดและ ประเมินผล					
13.	การจัดระบบสารสนเทศด้านวัดผล และประเมินผล					
14.	การรายงานผลการประเมินการจัด กิจกรรมการเรียน การสอนให้ผู้ปกครอง รับทราบ					
15.	ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดนโยบายและเป้าหมาย การวิจัยในโรงเรียน					
16.	การให้ความรู้ และพัฒนาการทำวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา					
17.	การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำการ วิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อและ อุปกรณ์การสอน					
18.	การรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยของโรงเรียน					
19.	การจัดแสดงผลงานและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน					
20.	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม แลเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การกำหนดนโยบายการพัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยี ของโรงเรียน					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
21.	การจัดทำสื่อและนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอนใน โรงเรียน					
22.	การส่งเสริมและสนับสนุนให้มี การผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน					
23.	การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อ และเทคโนโลยี					
24.	การหาแหล่งสนับสนุนในการจัดหา สื่อและเทคโนโลยี ให้แก่โรงเรียน					
25.	การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครู					
	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้					
26.	การกำหนดนโยบาย และเป้าหมาย การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
27.	การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียน					
28.	การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนนอก โรงเรียน					
29.	การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและผู้เรียน ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียน					
30.	การนิเทศ ติดตาม กำกับการใช้ แหล่งเรียนรู้ของครู และนักเรียน					
31.	การคัดเลือกครูภูมิปัญญาและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น					
32.	การจัดทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ในแต่ละปีการศึกษา					
	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
33.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา และตัวชี้วัดของโรงเรียน ในแต่ละด้าน					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
34.	การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียน					
35.	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน					
36.	การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาตามตัวชี้วัดที่โรงเรียน กำหนดไว้					
37.	การประเมินภายใน เมื่อสิ้นปีการศึกษา					
38.	การดำรงรักษาระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียน					
39.	การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพภายใน					
40.	การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเพื่อประมวลผลและรายงานชุมชน					

กราบขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ธัญชนก บุตรศิริ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส

อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

*****

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

1.1 ท่านคิดว่าการบริหารงานวิชาการ โดยข้าราชการครูในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

1.2 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการนั้น การเข้ามามีส่วนร่วมควรเป็นไปโดยวิธีการใด เพราะเหตุใด

2. ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

3. โดยภาพรวมของสถานศึกษา ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ท่านคิดว่าควรมีแนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างไร

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการมีส่วนร่วม
ในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอสรีราชา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.72	21	.39
2	.26	22	.43
3	.70	23	.60
4	.74	24	.55
5	.37	25	.77
6	.53	26	.35
7	.72	27	.52
8	.72	28	.72
9	.37	29	.66
10	.52	30	.37
11	.59	31	.72
12	.43	32	.72
13	.60	33	.58
14	.72	34	.81
15	.62	35	.59
16	.67	36	.56
17	.55	37	.81
18	.69	38	.81
19	.58	39	.59
20	.61	40	.44

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .95

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวชญชนก บุตรศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	392/81 หมู่ 10 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย โรงเรียนอนุบาลบ้านพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2557	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา